

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 24. 9. 2025

Správne konanie: 0079/SKO/2025
Predmet: § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.
Účastník konania: C.E.N. s.r.o.
Správny orgán: Rada pre mediálne služby

Členovia senátu prijali na zasadnutí Rady dňa 24. 9. 2025 uznesenie, ktorým zastavili správne konanie vo veci možného porušenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

Dátum: 17. 9. 2025

NÁVRH UZNESENIA:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 a § 110 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) v senáte 1 zloženom z predsedníčky senátu doc. PhDr. Anikó Dušíkovej, CSc. a členov senátu Ivana Bindasa a PhDr. Marty Danielovej, v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, rozhodla, že účastník správneho konania č. 0079/SKO/2025

C.E.N. s.r.o., sídlom Kalinčiakova 33, 831 04 Bratislava, IČO 35 780 886,

porušil

povinnosť ustanovenú v § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

tým,

že na programovej službe TA3 dňa 5. 1. 2025 o cca 11:00 hod. odvysielal program *V Politike*, ktorý obsahoval vyjadrenia Andreja Danko, podpredsedu Národnej rady Slovenskej republiky a predsedu strany SNS kriticky vyznievajúce na adresu ukrajinského prezidenta Volodymyra Zelenského, ktorého obvinil, že je nástrojom záujmov Západu, na adresu opozície a médií, ktoré kritizoval za skresľovanie reality, a analytikov, ktorých označil za „motákov politológie“, Európsku úniu za nezmyselné zákony a nadmerné regulácie, pričom jej fungovanie označil za totalitné a obmedzujúce suverenity menších členských štátov, a uviedol tiež, že ak Západ chce rozložiť štát, tak si nájde politickú figúrku, pričom ako príklady uviedol zrušené voľby v Rumunsku, či nepokoje v Gruzínsku a v Moldavsku, a v tejto súvislosti spomenul aj bývalú prezidentku Slovenskej republiky Zuzanu Čaputovú, a to bez odvysielania iných relevantných názorov či relevantných stanovísk alebo protiargumentov, pričom moderátorka tieto vyjadrenia a názory hosťa programu dostatočným spôsobom nevyvažovala, čím prišlo k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti programu aktuálnej publicistiky,

za čo mu ukladá

podľa ustanovenia § 134 písm. a) zákona č. 264/2022 Z. z. sankciu – **upozornenie na porušenie zákona.**

Úloha:

Kancelária Rady vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia o uložení sankcie a doručí ho účastníkovi konania.

T: 24. 10. 2025

Z: PO

Úloha:

Kancelária Rady oznámi podávateľovi podnetu na preverenie výsledok prešetrenia podnetu.

T: 6. 10. 2025

Z: AO

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 26. 3. 2025 začala správne konanie voči vysielateľovi C.E.N. s.r.o. vo veci možného porušenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. v súvislosti s tým, že na programovej službe TA3 dňa 5. 1. 2025 o cca 11:00 hod. odvysielal program *V politike*, v ktorom mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť programu aktuálnej publicistiky.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 28. 4. 2025, na základe čoho sa začalo správne konanie č. 0079/SKO/2025. Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ

svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania bol prepis/popis skutkového stavu k programu *V politike* odvysielaného na programovej službe TA3 dňa 5. 1. 2025 o cca 11:00 hod.

Dňa 14. 5. 2025 bolo Rade doručené vyjadrenie účastníka konania k predmetu správneho konania.

Subjektívna 6-mesačná lehota na uloženie sankcie začala v zmysle § 135 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. plynúť dňa 26. 3. 2025 a uplynie dňa 26. 9. 2025. Objektívna 18-mesačná lehota na uloženie sankcie začala v zmysle § 135 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. plynúť dňa 5. 1. 2025 a uplynie dňa 5. 7. 2026.

* * *

Prepis/popis skutkového stavu

Monitorované vysielanie: *V politike*

Deň vysielania: 5. 1. 2025

Čas vysielania: 11:00 hod.

Vysielanie bolo monitorované zo záznamu Rady.

časový kód záznamu o cca:

11:00

V politike

Diana Štrusová, moderátorka

„Andrej Danko už o pár dní odcestuje na pracovné rokovanie do Moskvy. V čom bude jeho cesta iná ako tá premiérova? Čo si myslí o mierových rokovaníach na pôde Slovenska? A ako bude ďalej fungovať koalícia v tomto roku? Predseda SNS vyzýva na spájanie, zároveň spochybňuje kroky prezidenta. Toto sú dnešné témy s Andrejom Dankom, dobrý deň.“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Dobrý deň, ďakujem za pozvanie a prajem všetko dobré aj divákovi do Nového roka.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Pán Danko, od Nového roka tá najhorúcejšia téma, k nám neprúdi ruský plyn cez ukrajinské územie po rozhodnutí Volodymyra Zelenského. Schvaľujete koncoročnú cestu predvianočnú premiéra do Moskvy?“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Tak v prvom rade treba povedať, že ruský plyn do Európy prúdi, ale nie cez Ukrajinu, pretože bez ruského plynu by ekonomiky Európy zlyhali. On sa tvári, že či je z Azerbajdžana, či je zo severu alebo je skvapalnený, ale tá ako sa hovorí klasicky ruská molekula tam je. V 2. rade treba povedať, že pán Zelenský urobil niečo, čo sa dá pochopiť z pozície jeho ako prezidenta, ktorý nie je už riadne zvoleným prezidentom a dosluhuje a má pred sebou ťažkú budúcnosť, keďže v Spojených štátoch amerických došlo k voľbe Donalda Trumpa, ktorý sa netají tým, že by chcel problém na Ukrajine vyriešiť riešením, ako som aj ja v minulosti opakovane hovoril na príklade Cypru, kde v roku myslím 74 napadli Turci Cyprus a vytvorila sa demilitarizovaná zóna a taký istý príklad bude podľa mňa na Ukrajine, že tam budú cudzie vojská strážiť nejakú zónu a pán Zelenský hľadá riešenia, čo ďalej. Bolo prekvapivé, keď Biden súhlasil s raketami stredného doletu a teraz Zelenský ultimatívne ukončil vlastne transport plynu. Treba povedať, že je to veľká škoda pre Európu aj pre Slovenskú republiku, aj Maďarsko. V kontexte tých vyhlásení ľudia majú prehľad. Nechcem tu opakovať veci a treba povedať, že ten ťažký priemysel sa presúva do Indie, do Číny, takže Rusi neprichádzajú o svoj zdroj príjmov a určite by na tom bol Gazprom veľmi zle, ak by mal závisieť ekonomicky len od Európskej únie. Je mi to ľúto, vytvorilo to napätie úplne zbytočné, dá sa povedať ku koncu tohto konfliktu, keďže predpokladám, že ukončený bude. Slovensko si plnilo svoje úlohy vo vzťahu k Ukrajine, na mnohé veci doplácame, ale aj na území

Slovenskej republiky sme preplácali ubytovanie, starali sa o deti, ktoré tu žijú a určite nie je dôstojné ani hodné vzťahu dobrých susedov, aby takýto pingpong medzi prezidentom Ukrajiny a premiérom Slovenska bol. Podporujem Roberta Fica, dobre, že tam išiel, vedel som o tej návšteve, a žiaľ, veľká politika je v mnohých veciach mimo nás.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Spomínate aj Volodymyra Zelenského. Vidíte za tým troška aj možno iný cieľ a inú politiku, nielen tie argumenty, že aby Rusko nedostávalo financie práve z toho tranzitu na financovanie vojny, čo, samozrejme, vieme, že to nie sú jediné zdroje financovania konfliktu.“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Viete čo, keď Západ chce rozložiť štát, tak si nájde takú politickú figúrku. Vidíme to, že v Rumunsku sa im nehodil prezident, zrušili voľby, vidíme taký problém v Gruzínsku, vidíme taký problém v Moldavsku, aj my sme tu mali prezidentku Čaputovú, ktorá sa zrazu objavila ako najmúdrejšia, najkrajšia. Proste slabý líder na čele štátu. Medzi takých slabých lídrov ja radím aj Macrona a vrátim sa k pánovi Zelenskému. On bol na zoznamoch Panama Papers ako herec, ktorý neplatil doma riadne dane a je dneska, povedzme, nechcem použiť to slovo, ako hovoria, že užitočný, poviem človečik, pre potreby nie ukrajinského ľudu, lebo ten skutočný Ukrajinec ten naozaj trpí a my chceme mať dobré vzťahy s ukrajinským národom. Ale Zelenský je nástroj záujmov Západu, pretože ten konflikt evidentne slúži na jednu vec, že sa euro oslabuje, dolár silne, že sa európske štáty museli, východné, zbaviť postsovietskych zbraňových systémov. Museli sme nakúpiť americké systémy, takže do toho prichádza dodávka potravín. Treba si uvedomiť, že z Ukrajiny sem prúdi naozaj obrovské množstvo potravín, ktoré bude likvidovať čím ďalej viac aj európske poľnohospodárstvo. Sú to všetko peniaze západných firiem, osobitne Spojených štátov amerických, takže Zelenský nie je v týchto veciach svojprávny, a tak sa aj snažím to pochopiť. Na druhej strane to, čo urobili, je škoda aj pre Ukrajinu. Treba povedať, že aj Ukrajina mala veľké príjmy z tranzitu a je to veľký hriech pre ekonomiku Európy, pretože Európa bude na základe aj tohto rozhodnutia stagnovať.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Dobre. Poďme si ešte rozmeniť aj toto premiérovo Ficovo stretnutie v Moskve na drobné. My sme vedeli, že k 31.12. tá zmluva skončí. Nebolo to možno neskoro a čo čakal možno podľa vás aj premiér, že vyrokuje, keď jednoducho tá zmluva končí?“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Viete, treba povedať, že sú veci, ktoré verejnosť vie, ktoré robíme, a sú veci, ktoré sa k verejnosti nedostanú, alebo nemajú kedy a mnohé veci vyzerajú v médiách ináč ako ich riešime. Treba povedať, že pani ministerka hospodárstva bola opakovane v Petrohrade, kde prvýkrát nemala šťastie na stretnutie so šéfom Gazpromu a potom, pri tom vystupňovaní situácie je treba, aby na úrovni premiéra alebo prezidenta, žiaľbohu náš prezident sa takýchto vecí štíti, on vždy čaká až na to, keď je vec vyriešená. Je treba to riešiť, takže ja som vedel zo svojich zdrojov a potom už aj od Roberta Fica myslím, že to malo byť o 4. hodine v ten deň kedy sa stretli, bolo to trošku posunuté. Premiér načerpal informácie o tom, ako sa tá situácia vyvíja, pretože aj tu niektoré médiá to podávali ako keby tí zlí Rusi opäť nechceli dodávať plyn a treba povedať, že ak by Rusi naozaj chceli robiť zle a zastavia nám dodávky jadrového paliva, tak sme skončili. Máme veľký problém, 60 percent zdrojov Slovenska je z atómovej energie. No a to, čo chcem aj ja urobiť, čo bolo dlhodobo avizované, je, že máme tam mať návštevy na úrovni ruskej Dmy ministrov, osobitne priemyslu a chcem ľuďom na Slovensku odkryť oči, že tu je to deklarované ako keby v Rusku žiadne nemecké, americké firmy neobchodovali, ale my musíme s týmito partnermi na úrovni Ruskej federácie komunikovať, lebo s nimi komunikujú veľké štáty.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Dovoľte mi, keď hovoríte o Denise Sakovej, je to o tom, že možno sa nedohodla, nevyrokovala niečo, preto išiel do tej Moskvy 22-ho premiér?“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„To sú vzájomné veci, ktoré sa dlhodobo aj pripravovali. Však samozrejme, že to finálne stretnutie, a na to treba aj politickú odvahu, vidíte, ako je lynčovaný Robert Fico, vidíte dokonca mňa, prezident Slovenskej republiky Peter Pellegrini mi odkázal, že v tom nevidí význam v tejto fáze, ale ja chcem povedať, že ja som nikdy nebol politik, ktorý, povedzme, nešiel do boja, alebo nešiel do podstaty problému. Nebál som sa chodiť na rozdiel od prezidenta po demonštráciách, vždy som hovoril svoje

veci, aj pri očkovaní názory, ale pre mňa je to dôležité, že áno, Robert Fico išiel, načal tento dialóg. Ten dialóg budeme aj my na úrovni parlamentu rozvíjať a ja na tom nevidím nič zlé, keď líder Slovenskej republiky povie v Ruskej federácii aj náš postoj.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Dobre. Jedna ešte otázka. K tomuto stretnutiu. Odkiaľ možno budeme my čerpať plyn? Máme tu normálne 4 strany, aj z Nemecka, z juhu, ako to vidíte?“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„No, v prvom rade je tu ešte jeden veľký problém, a to je, že iný typ plynu spôsobuje problémy aj pri spaľovaní aj pri nastavení horákov a ďalších vecí. Takže ono to nie je celkom tak, že zo dňa na deň môžete prestať odoberať určitý typ plynu. Každý má inú štruktúru. Ja si myslím, že budeme hľadať alternatívy a znova to bude také falošno-európske, že v Európe budú rozprávať, že už sme sa odstrihli od dodávky. To je na jadrovom palive, že francúzska firma nám bude dodávať jadrové palivo, len podstata je taká, že žiadne iné jadrové palivo do našich elektrární ako ruské ísť nemôže. To si nikto nelajzne, takže znova to bude taká falošnosť v Európe, že na jednej strane sa vyvoláva konflikt z Bruselu voči Ruskej federácii, rôzne sankcie a na druhej strane aj to, čo ja chcem sem s tými informáciami prísť, je skutočnou pravdou, že západné spoločnosti ďalej fungujú na ruskom trhu. Ja si neviem predstaviť, že by Airbus prestal mať vzťahy s Aeroflotom, obaja by na to doplatili. Myslím, že Airbus by prišiel o obrovský odbyť výrobkov a takých veľkých spoločností v Rusku je naďalej X. To len tu sa to deklaruje akože vy, Slováci, malý národ, buďte ticho, my veľkí obchodujeme a buďte radi, že ste radi. A to je ten postoj, ktorý nám Brusel zazlieva, či Robertovi Ficovi na úrovni premiéra alebo mne na úrovni parlamentu, že si vôbec dovoľíme mať svoj názor, ale my nie sme v Európskej únii ako otroci a odmietam byť v únii akože poskok nejakého Bruselu.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Tomu rozumiem, aj poznáme vaše stanoviská. Prejdime ďalej, vy sa chystáte do Moskvy. Taktiež s akým cieľom, vystúpite aj v Dume? Aká bude podstata?“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Treba povedať, že vystúpiť v ruskej Dume, to sa dá raz za život a myslím, že len nejak 30 ľudí to v histórii tú česť malo. Takže to nie je, že pridete a vystúpite. Je to česť pre každého politika a ja som na to hrdý, že som medzi 30 plus mínus svetovými lídrami, ktorí tam vystúpili. Po druhé. Okrem toho som mal česť aj v srbskom aj českom parlamente vystúpiť, čo sú naozaj pre mňa silné zážitky, ale v každom prípade ten môj cieľ je sa stretnúť so šéfom ruského parlamentu, pochopiť určité pozície, legislatívu, obnoviť niektoré vzťahy, otvoriť vzťahy na... Kto iný ako poslanci majú urobiť ten prvý krok? Možnože práve aj v tom sa Peter Pellegrini mýli, lebo ja si myslím, že práve tie parlamenty majú ten priestor urobiť také prvé stretnutie po tak dlhom období, načerpať nové informácie, prísť sem s informáciami, lebo tie informácie sú tu jednostranné. Potom by sme sa mali stretnúť s pani Matvienko, ktorá je Saviet federácii predsedníčkou, jednoducho to je druhá komora Ruskej federácie. Poobede by som mal mať bilaterálne stretnutie s podpredsedom vlády a s ministrom priemyslu. Tam by som chcel sa zamerať na informácie týkajúce sa pozícií priemyslu, potravinovej sebestačnosti ruskej federácie a mnohé iné otázky, ktoré chcem načerpať, aby som to tu ľuďom vedel rozprávať, vrátane informácií o zahraničných spoločnostiach a, samozrejme, aj pomôcť k tomu ďalšiemu rokovaniu a očakávam, že možno sa mi ešte podarí stretnúť aj s inými ministrami vlády. Pre mňa je dôležité, že ideme 6 členná delegácia. Ide Tibor Gašpar, ide Rišo Gluck, mladý šikovný poslanec za Smer, ide Adam Lučanský, náš poslanec za SNS a myslím, že ešte 2 poslanci zo Smeru. Mali by sme mať v delegácii pokiaľ viem aj zástupcu SPP, pretože budeme sa snažiť aj otvárať dvere našej štátnej spoločnosti a ja na tom nevidím nič zlé a nech na mňa útočí, kto chce, ako chce, ja si vždy myslím, že Ruská federácia je tak svetová veľmoc a taká pozícia, ktorú tam my máme, že bol by hriech to nevyužívať do budúcnosti.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Dobre. Idete vlastne zlepšovať vzťahy aj oproti tomu možno akú zahraničnú politiku razili aj predošlé vlády, aj tá úradnícka aj vláda Eduarda Hegera, respektíve Igora Matoviča.“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Ale tu by som chcel povedať, pani redaktorka, mnoho ľudí nevie, že Igor Matovič, keď sa kupoval Sputnik, prišiel na ruské veľvyslanectvo, sadol si tam a nikto ho neprijal. Ja keď som tam bol ako dá sa povedať človek bez funkcie, som riešil práve aby Slovensko nebolo penalizované za Sputnik. Hrozila nám

pokuta vo výške niekoľko desiatok miliónov za neodobratie Sputniku, a to isté sa deje každému, kto príde do Ruska a nemá kontakty, že môže tak akurát ostať stáť na vrátnici a nikto ho neprijme, takže je to dôležité, tie vzťahy držať.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Do akej miery vás zaujíma, čo si o takýchto návštevách aj vašej, aj premiérovej myslia iní európski lídri?“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Mňa zaujíma Slovensko. Ja som sa už naučil v politike v Európskej v kontexte, že v roku 2016 som predsedal pri predsedníctve rady Európskej únie všetkým parlamentom na Slovensku. Mal som tu všetkých lídrov a ja som pochopil, že oni na nás všetci kašľú. Ich nezaujíma nič iné, len ich štát a ja si myslím, že príde čas, kedy sa treba reálne rozprávať, ako sa nastaví vzťahy v Európskej únii, pretože tá totalita Európskej únie, Bruselu, to zadlžovanie naše, ten despotizmus, tie hlúpe zákony, ktoré prijímajú, vrátane Greendeadu, to nás zabíja. Takže čo si myslí nejaký..., čo si myslí Ursula Von der Leyen, ale aj obdobní naši nešťastníci, lebo ja som veľký kritik aj Maroša Šefčoviča. Žiaľbohu, vláda mu dala dôveru, ale čo si myslia ľudia, ktorí zarábajú 35 000 mesačne v Bruseli ma nezaujíma.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Dobre.“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Oni sú odtrhnutí od reality.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Po stretnutí Roberta Fica a Vladimíra Putina sa začalo hovoriť o mierových rokovaníach na pôde Slovenska. Čo si o tom myslíte? Je to vôbec reálne?“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Ja som túto myšlienku asi 2 roky dozadu načrtnol v kontexte toho, že Bratislava je tým ideálnym miestom, keď sa o toto snažila Budapešť, a ešte som vtedy vyzýval aj prezidentku Čaputovú ako mimoparlamentná strana, a aby uvažovali od poskytnutím miesta na príklade stretnutia, poviem v minulosti, myslím že George Bush a Putin už Bratislavu poznajú. Bratislava má aj mierovú históriu - Bratislavský mier, to znamená, my sme tým komplexným mestom, ktorý z hľadiska polohy a bezpečnosti to vie ponúknuť. A práve by som čakal aj inú reakciu opozície, že by sa pridali k tomuto mierovému návrhu, že by práve kontaktovali a vyzývam ich, osobitne aj Čaputovú a mnohých iných, nech práve Zelenského presvedčia, aby to rokovanie bolo v Bratislave. My to vieme dohodnúť s Ruskou federáciou s prezidentom Putinom, oni môžu dohodnúť Zelenského. Nech telefonujú tí, ktorí vedú Donaldovi Trumpovi, ale proste veď na konci dňa nemusíme mať rovnaké názory, len nech obaja - aj Progresívne Slovensko aj SNS, aj Smer, nech robíme pre Slovensko. Veď o tom to je. Veď my sa tu hádame o hlúpostiach a podstatné veci pre náš národ utekajú. A ja neopovrhujem Šimečkom, ak ho niekto prijme na Západe a niečo urobí pre Slovensko, však nech to ukáže. Ja len hovorím, že Západ na nás kašle a keď niečo vieme vybaviť, tak len v Ruskej federácii.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Veríte vôbec v nejaké takéto najbližšie ukončenie vojny formou takýchto debát diplomatických?“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Tento rok som mal 50, teda minulý rok a už som trochu taký v mnohých veciach otupený a skúsenejší a každý konflikt je výzvou na riešenie a každá takáto krízová situácia, pokiaľ je človek normálny, ho musí poučiť. Takže ja verím a vždy som veril v dobro v ľuďoch. A to je možno aj niekedy môj problém v politike, a ja verím v dobro a v čestné slovo, jednoducho verím, že ten konflikt sa usporiada, lebo sa usporiadať musí a je to len otázka politického tlaku.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Na Vladimíra Putina je vydaný aj medzinárodný zatykač. Čo by to znamenalo, ak by prišiel na Slovensko? Legislatívne, viem čo by to malo znamenať, ale bolo by reálne?“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Myslím, že aj na izraelských predstaviteľov je medzinárodný zatykač, sú to normálne politické tance a neviem si predstaviť, kto by zatýkal Vladimíra Putina pri pozícii Ruskej federácie. Všetky tieto veci sa vyriešia a určite tých, tých názorov na tento problém je veľa a ja nechcem zosmiešňovať aj tribunál alebo vyhlásenia, ale treba povedať, že tie informácie aj o tejto skutočnosti sú skreslené, ale v každom

prípade skončí to dialógom mocností. Vždy to tak bolo a na konci dňa malí, ktorí sa pridali na 1 a 2. stranu slepo, potom trpeli. Preto my chceme mať dobré vzťahy aj so Spojenými štátmi americkými, aj s Nemeckom, aj s Bruselom, aj s Ruskou federáciou a nech si o tom myslí kto chce čo chce, my nie sme nesvojprávnii ľudia.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Prejdeme ku koalíčným vzťahom. Prebehli už nejaké rokovania, ktoré by možno smerovali k upokojeniu stavu? Vy ste už povedali, ste urobili v podstate taký, taký prvý krok, že podporíte kandidáta Hlasu na post predsedu národnej rady, čo už 9 mesiacov nemáme obsadený tento post. Je toto možno aj váš krok k upokojeniu vzťahov?“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„V prvom rade treba povedať, že po prezidentských voľbách Peter Pellegrini porušil džentlmenskú dohodu. Ja som mal byť prvý poverený podpredseda národnej rady, aj bola na mňa vydaná plná moc, potom sa záhadne objavila plná moc, o ktorej hovoril aj Gábor Grendel vo vzťahu k Petrovi Žigovi, takže prvý, ktorý začal hovoriť o otázke voľby predsedu národnej rady s tou svojou prezieravosťou bol Robert Fico a povedal, že bol by dobrým predsedom Andrej Danko, pretože ja som si myslel, že ten trojlístok Fico, Pellegrini, Danko bude pokračovať. Pellegrini si zvolil taktiku nezávislého prezidenta, hoci vieme, že je čestným predsedom Hlasu a hovorí teda, že nebude podporovať vládu, ale nebude ani proti vláde bojovať. Celé obdobie sme premárnili. Prvý polrok voľbami prezidenta, potom v druhej časti znova som len počúval, že teda Dolinková nemôže stavať nemocnice, lebo nemáme predsedu parlamentu, Drucker nemôže dvíhať platy, lebo nemáme predsedu parlamentu, Eštok nemôže vyšetrovať kauzy, lebo nemáme predsedu parlamentu, a keď som si pozrel tie mediálne výstupy prezidenta, tak som si povedal, že ide nový rok, 30. decembra, bez ohľadu na to, aby som to niekomu povedal, to nevedel nikto, som urobil tlačové vyhlásenie a povedal som - mám toho plné zuby, stačilo, tak páni z Hlasu, ak teda jediný problém je toto, pretože ja tu vidím iné problémy, máme tu vládny návrh zákona o športe, kde 60 miliónov eur môže ísť do športu a blokuje to poslanec Migaľ, ako jediný vládny návrh, máme tu mnohé iné problémy, ktoré Slovensko musí riešiť vo vzťahu k Zelenskému, takže som urobil vyhlásenie, za ktorým si stojím a oznámil som, že verím, že už Hlas nebude blokovat voľbu STVR, nebudú tam pchať Krajčera do Rady.“

Diana Štrusová, moderátorka

„To je vaša podmienka.“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Samozrejme, ale v každom prípade som urobil to vyhlásenie, že keďže Hlas nechápe, že predsedom parlamentu mal byť druhý líder úspešnej strany. Ja som bol ochotný voliť ešte aj Eštoka, ale nebudem predseda tu terčom útokov a zosmiešňovania, že mne ide o nejakú funkciu. A poviem v tejto relácii aj niečo viac. Mne v tejto vláde o funkciu nešlo. Peter Pellegrini, keď sme vládu zostavovali, dostal všetky ministerstvá, aké chcel. Robert Fico mu takisto ustúpil. Bral som, že keď bude prezidentom, ukáže politickú veľkosť. Je to jeho rozhodnutie. Ale mňa, slušne poviem, dobehol. Napriek tomu chcem, aby to ostalo v minulom roku zabudnuté. Teraz urobíme všetko preto, aby sme tieto problémy v koalícii vyriešili, aby skutočne ľudia videli, kto za nich bojuje a kto si užíva funkciu. Lebo ak človek, ktorý je prezidentom Slovenskej republiky, aj vďaka Smeru a SNS mne politicky odkazuje, že som nejaký kariérista. Tak ja vám v tejto relácii poviem, že nemusím byť ani podpredseda parlamentu, keď sa vrátim z Ruskej federácie. Ja som išiel do vlády aby skončil Ódor, ustúpil som vo všetkom, zobral som na kandidátnu listinu aj ľudí, ktorí sa ukázali, že nie sú kompaktilní ani mozgovo, ani ľudsky, ani charakterovo. Napriek tomu, nech hovoria na Huliaka čo chcú, ešte sa nepostavil Robertovi Ficovi a verím, že sa nepostaví, lebo by ho to politicky zabilo, ale problém je, že ľudia niektorí, ktorí sú v Hlase ako Migaľ, Šalitroš, vidia aj inú alternatívu ako vládu Smer, SNS Hlas a toho ja sa bojím, že začínajú viac inklinovať k Progresívnemu Slovensku a Hlas si musí urobiť poriadok vo svojej strane, pretože SNS dvakrát vo vláde s Robertom Ficom bola, vždy sme vláde pomáhali, keď padol Fico, podporil som Pellegriniho. Mimochodom, aj za to som čakal aspoň malú odplatu od Pellegriniho, ale ak si niektorí ľudia v Hlase myslia, že teraz, keď už budú mať predsedu parlamentu, budú znova zvažovať na SNS svoju neschopnosť, tak im odkazujem, že sa mýlia. Pretože SNS minulý rok presadilo obrovské množstvo zákonov, navrhli sme najväčší počet zákonov, zachovali sme podmienky pre živnostníkov, malým

firmám znížili na 10 percent dph, teda daň z príjmu, znížili sme dph na gastro, ubytovanie, peniaze do športu sme dali, SNS rieši problémy v kultúre, my makáme.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Dobre. Dva body ste povedali, na ktoré by som chcela zareagovať. Jeden z nich mi práve teraz vypadol, hovoríte o poslancoch okolo Samuela Migala, aj vo svojom prejave na sociálnej sieti ste tvrdili, že Huliakovci v podstate sú na strane tejto vlády, Migalovci skôr nedostanú niečo poslanci okolo Rudolfa Huliaka, aby naozaj zastabilizovali tú koalíciu, oni hlasovali a podporili vládu iba raz, ak sa hlasovalo o štátnom rozpočte.“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Toto nie je asi na novoročnú debatu. Chcem vás len ubezpečiť, že budem rokovať, a aj keď možno pôsobím v médiách niekedy zúfalo voči redaktorom a arogantne, ja nie som človek, ktorý je povýšenecký, opak je pravdou. Ja som človek konštruktívny, ináč by som ani SNS druhýkrát do parlamentu nedostal. Takže, nájdeme riešenie, ale chcem povedať, že pre mňa je prioritou zachovanie vlády a čo mi smrdí naozaj záujmom prezidenta, a to je ten nevyriešený vzťah Pellegrini – Fico, kde proste zaznievajú rôzne aj mediálne nahrávky, kde proste sú vzájomné odkazy a tá nevráživosť tu je, to si neklamme, že nie je, darmo sa Peter Pellegrini usmieva. Je tu problém toho, že či náhodou niekto v okolí Migala, Šalitroša, lebo oni takú politickú odvahu by nikdy nenabrali, aby sa vzopreli našej vláde, tak ako to drzo robí Migal, Šalitroš, Malatinec, jednoducho ja som z toho šokovaný, pretože to sú tak isto nie hlúpi ľudia. Takže vidím tam možno aj snahu niektorých ľudí o úradnícku vládu, o popravu Roberta Fica, keďže sa ho nepodarilo zastaviť atentátom, a vtedy by rozhodoval o vláde prezident Peter Pellegrini. Takže chápem, že sa to mnohým nepáči, že hovorím o papalášizme v prezidentskom úrade, o nových autách, o zvýšení rozpočtu, a ja budem vždy politický súper s Petrom Pellegrinim. Otázka je, aby sme rozlišovali vzťah Andrej Danko – Pellegrini a vzťah SNS a Hlas. Ja chcem mať dobrý vzťah so stranou Hlas, komunikujem s Matúšom Eštokom intenzívne, myslím si, že ten problém SNS, Smer a Hlas vyriešime a pôjdeme ďalej ako funkčná zodpovedná koalícia. Problém je, že napríklad Hlas nechce schváliť zákony o mimovládnych organizáciách, Hlas mal problém so zákonom o mediálnom zákone.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Zároveň sa ale nezhodujete ani v tej rade, čo ste si určili taktiež ako podmienku už niekoľko mesiacov.“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Viete, na jednej strane Hlas úzkoprso stráži svoje rezorty a na druhej strane keď je voľba v STVR rade, tak oni si nárokuje tam mať miesto. Popravde by Hlas nemal mať žiadnu pozíciu. A robia to tak ultimatívne a drzo, že tam vytiahnu meno Krajcer, lebo chcú konflikt. Oni proste tá filozofia Petra Pellegriniho ešte od čias, keď bol premiér, bola, že vydráždime Andreja Danka, nech on je za zlého pred národom a Peter sa skrýval za chrbát Roberta Fica. Keby naozaj tak ako to raz Fico nepovedal, Fico nevytvoril Pellegriniho, ale vytváral by mňa, ale mal so mnou dobrý vzťah, tak dneska Pellegrini nie je prezidentom. A problém je to, že toto ľudia nevidia, ale už odmietam tu byť za hlupáka pred národom, pretože niektoré veci som nehovoril. Teraz som v tejto relácii povedal toľko vecí a tak, ako sú skutočne reálne. Môže hovoriť, kto chce čo chce, rôzni analytici, môžete sa volať Řádek a alebo všetkých tých motákov politológov, proste pravda je taká, že musíme si usporiadať vzťahy, sú to ťažké vzťahy, sú to rôzne pozície, sú to rôzni chlapi. Fico je odo mňa o 10 rokov starší, musím ho rešpektovať, ale nikdy som sa mu s prepáčením do zadnej časti nepchal, ako niektorí iní ľudia, ktorí si dnes užívajú funkciu. A keď mne chcú odkazovať ľudia, ktorí dosiahli najvyššie štátne funkcie na čele s Pellegrinim, že ja som kariérista, tak opakujem v tejto relácii - v tejto vláde nemusím byť v žiadnej funkcii. Ide mi len o jednu vec - aby táto vláda vytrvala 3 roky, aby prišli reformy. Ale budem aj kritizovať Eštoka. Ak sa tu nevyšetruje činnosť Sulíka, Matoviča, Kollára, ak sa tu nevyšetruje vražda generála Lučanského, tak niekde problém je. A nech sa chlapi v Hlase nehnevajú, majú moc, len, žiaľbohu, jediný kto robí reformy je SNS v kultúre v životnom prostredí v športe a cestovnom ruchu.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Viete si tieto veci navzájom tlmočiť ešte na koalíčných radách niekedy v januári, aby ste nejako vyriešili tú situáciu?“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Počúvajte, my sme mali veľmi príjemné stretnutie - Smer, Hlas, SNS za účasti predsedu vlády. My sme sa tam veľmi otvorene bavili.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Po ceste do Moskvy, pardon, alebo ešte pred?“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Pred cestou to bolo, 3 dni pred cestou. Veľmi otvorene sme si povedali pozície. Premiér sa snažil navnímať, kto má akú úvahu, kto má aké myšlienky. My nie sme ľudia, ktorí sa nevedia rozprávať. A teraz vám poviem, že možno prekvapuje aj pre niekoho. Ja nemám problém aj veci, o ktorých som vám tu povedať, povedal, rozprávať aj s Pellegrinim. Ja som sa snažil aj v lete opakovane mu povedať, že dosiahol Najvyššiu štátnu funkciu. Tvrdil, že nechce sa uliať do funkcie, že chce robiť pre Slovákov. Snažil som sa o kompromis, žiaľbohu, asi keď sa niekto dotkne tak vysokej štátnej funkcie má pocit božstva, toto musí skončiť, prezident sa musí stať jeden z nás a či sa mu páči, či nie, vznikol ako koaličný prezident a mal by mať bližší vzťah ku koalíciou ako k opozícii.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Dovoľte mi posledné dve otázky. V krátkosti - čo hovoríte možno na novú verziu slovenskej hymny?“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Že žiadna tragédia, ako to tu bolo reči jak pomaly meníme texty, hudbu, je to nové aranžmá, každého všehochuť. Ja nie som ani Beethoven, ani Mozart, aby som vám to tu hodnotil, nejaké nástupy. Čo mi pripadá trápne, aby tu nejaký Čech hodnotil našu hymnu a aby naše médiá hovorili, že nejaký Čech, šéf nejakého orchestra alebo neviem čoho na Južnej Morave povedal, že to je zlé. To si vyprosím, aby nejaký Čech bral do úst našu hymnu. Je to hymna, kde je zachovaný text, sú tam nové prvky, osobitne prečo by tam na záver nemala byť fujara, ktorá je registrovaná v UNESCO a som na to hrdý. Ja ale chcem ešte raz povedať jednu podstatu a znova ani v tejto relácii sme nemali čas riešiť, že my prichádzame s reformnými vecami aj v kultúre. Fond na podporu umenia prišiel s novými peniazmi, zastavil financovanie projektov LGBTI, v životnom prostredí sme zastavili rôzne rozkrádačky, ktoré tu boli, či kompa a mnohé druhé iné.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Tak ja na to nadviažem, to bola moja druhá otázka, že akú máte víziu do ...?“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Moja vízia je pokračovať v legislatíve. Slovenská národná strana predložila zákon na povinné ospravedlnenie médií alebo na osobitné súdne konania v prípade, že sa vám zasiahne do práv, máme pripravený nový mediálny zákon, pravidlá s médiami, chceme nastaviť nové financovanie aj v politických stranách, chceme sa baviť, poviem exkluzívne, o rôznych veciach týkajúcich sa samospráv. Chceme rozširovať financovanie športovísk, cestovného ruchu, systematizujeme novú prezentáciu Slovenskej republiky, bude nové logo, budeme cielene robiť kampane v štátoch pre turistov, ktorí sem chodia. Proste za to, za čo zodpovedá SNS.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Tie športoviská aj napriek tomu, že by neprišla tá dvojica zákonov nejakým iným spôsobom?“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Ja tie peniaze koalície vždy vyboxujem. Problém je, že.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Tak máte ich vyčlenené, čiže financie sú.“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Ale to nie je problém, že nie sú vyčlenené. Problém je, že keď by boli schválené zákonom, tak zo 60 miliónov urobím 600 miliónov tým, že viem urobiť projektové financovanie cez úvery SZRB by bola ochotná financovať dlhšie projekty. To znamená, ak by som mal v zákone schválených 60 miliónov, to čo asi mentálne Migaľ nemôže pochopiť, je, že na to sa dá nastaviť úverové a projektové dlhodobé financovanie, takže to by bolo 600 miliónov a treba povedať, že teraz máme projekty žiadosti za 40 miliónov na Fonde na podporu športu, to ide aj starostom KDH, preto mi je ľúto, že ani KDH to nepodporilo, a to čo urobil Migaľ je ťažký prúser pre šport, ale chcem povedať aj v cestovnom ruchu treba brať na zreteľ, že sme zdvihli financovanie OCRiek, robíme novú systematizáciu prezentačných materiálov, definujeme Slovensko nanovo ako krajinu vody, hôr, hradov, zámkov, takže my makáme od rána do večera. Samozrejme, že médiá poskytujú hlúposti, osobitne iné televízie, nechcem ich tu menovať v televíznych novinách len ako je všetko zlé, ale pre mňa tie priority - ochrana malých podnikateľov, živnostníkov, podpora hoteliérovi, sezónne zamestnávanie, oslobodenie od hygienických

povinností, proste SNS dala najviac zákonov. Nevidno to na percentách, ale keď si niekto naozaj pozrie, čo všetko sme vybojovali, tak na tých 5 a pol percent, ktoré sme získali, sme pre ľudí urobili strašne veľa.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Hovorili ste aj o KDH aj ste vyzývali v poslednom videu na sociálnej sieti predošlého roka nech zídu zo zblúdilej cesty.“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„KDH je čistý prúser. Ja nechápem KDH, akože nech si kritizujú Čínu, ale aby KDH otvorene spolupracovalo s PS-kom, ktoré je hodnotovo úplne inde. Viete, ja som presvedčený, že to časom príde aj na Slovensku do pozície, ako je v každom štáte, že budú len povedzme republikáni, demokrati alebo budú len 2 politické strany, maximálne 4, ale KDH je tým jazýčkom, ktorý môže opäť zradiť Slovákov. Však sa to stalo za čias Dzurindu, kedy KDH sa postavilo na stranu Dzurindu, rozpredal sa tu štátny majetok a padol Mečiar. Ja nehovorím zase, že neboli aj chyby pri privatizácii Mečiara a pri mnohých iných, ale Mečiar aspoň tie veľké strategické podniky nerozpredal. Za to musel padnúť a KDH už veľakrát splnilo v histórii Slovenska tú zlú úlohu. Nielenže nehlasovali za vznik Slovenskej republiky, ale aj zastavili výstavbu diaľnic z roku 2010, takže KDH ide ako keby opätovne takou až farizejskou cestou, pretože aj teraz peniaze, ktoré by KDH-áci starostovia nikdy nevideli na odkanalizovanie Oravy, vybavoval Taraba. Takisto peniaze do športu vybavujeme my a mnohé iné veci, takže ja nechápem tú podporu KDH pokiaľ spolupracujú s PS-kom a ja verím, že ten volič k KDH sa vráti k SNS.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Máme pred sebou celý politický rok, tak uvidíme, kam bude smerovať. Ďakujem pekne, že ste prijali naše pozvanie.“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Ešte raz všetko dobré a verím, že sa budeme vidieť počas kalendárneho roka.“

2. časť

Diana Štrusová, moderátorka

„Sledujte druhú časť relácie V politike špeciál, želám dobrý deň. Minulý rok priniesol niekoľko zásadných chvíľ a chudobný na kľúčové politické momenty nebol ani záver minulého roka. S politológom teraz o cestách do Ruska, ale aj o tom, či sa podarí koalícii zlepšiť vzťahy. Vitam Samuela Abraháma, dobrý deň.“

Samuel Abrahám, politológ

„Dobrý deň prajem.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Ako hodnotíte premiérovú cestu do Moskvy, ktorá sa uskutočnila krátko pred Vianocami? Plyn tam už v podstate vybaviť nevedel, pretože jasné, že tá zmluva končila 31.12., vidíte za tým možno možno niečo iné, lebo ako to vnímate túto cestu?“

Samuel Abrahám, politológ

„Tak v prvom rade sme členovia Európskej únie, vieme že Európska únia zavalila sankcie na Rusko, Rusko je agresor voči Ukrajine, takže mnohých to prekvapilo. Hlavne v tom, že to prišlo nečakane. Není k tomu žiadne vysvetlenie, nevieme ani ako sa tam dostal premiér, čiže je to, je tam množstvo množstvo tých vstupov, ktoré zneisťujú situáciu Slovenska v rámci Európskej únie a, samozrejme, aj medzi občanmi. Môže to byť akási kamufláž, pretože naozaj v tomto momente by už rok vyše rok je pri moci mám premiér, rok by mal robiť konsolidáciu, tá konsolidácia prišla veľmi neskoro. Vieme, že to bude veľmi bolestné, čiže svojím spôsobom je to možno len také odsúvanie pozornosti niekde inde, pretože určite tá cesta nemala nič spoločné s prevodom plynu na Slovensko, pretože to vôbec nezáleží ani od jednaní s Vladimírom Putinom, po prvé, a po druhé, nemal by to zariaďovať premiér, ale tí ľudia, ktorí to majú na starosti.“

Diana Štrusová, moderátorka

„No, tak napríklad ministerka hospodárstva Denisa Saková by mohla práve túto situáciu riešiť, aj ju riešila, teda bola dvakrát v Petrohrade, kde mala teda rokovať o plyne a následne tam cestoval premiér. Vnímate toto možno ako nejakú nedôveru voči voči svojej ministerke?“

Samuel Abrahám, politológ

„To len poukazuje, že tie cesty nemali nič spolu spoločné, že síce hovorí premiér, že tam bol kvôli plynu, ale to vôbec nebol dôvod jeho cesty, očividne. Čo bol jeho dôvod cesty, to je diskutabilné, ale v každom prípade ministerka Saková bola v Petrohrade, mala samozrejme byť aj v Kyjeve, alebo tam, kde je hlavný dôvod prečo ten plyn neprechádza na Slovensko, ale v každom prípade to je osoba, ktorá má tieto veci riešiť a nie premiér. Takže dáme na to, že premiér tam bol kvôli niečomu inému. Keď som hovoril o kamufláži bola jedna, druhá, mňa napadlo v tom momente, že to je ako keby taký druhý vstup, keď bol voľakedy ako začínajúci premiér u Kaddáfího v stane, tak tá jeho fascinácia s týmito autoritatívnymi lídrami, že že vlastne išiel do Moskvy za Putinom, ktorý je persona non grata v mnohých krajinách, teoreticky, keby prišiel na Slovensko, by mal byť zatknutý, takže taká fascinácia s ľuďmi, ktorí sú, ktorí predstavujú naozaj veľké nebezpečenstvo pre fungovanie Európskej únie, a to nejakým spôsobom nášho premiéra priťahuje, a preto ľudia sú zneistení, prečo, prečo práve ide za niekým, ako Vladimir Putin.“

Diana Štrusová, moderátorka

„No, už keď hovoríte o návšteve Vladimíra Putina na Slovensku, potenciálnej, hovorilo sa teda po stretnutí Putina a Fica, že by mohlo byť Slovensko práve pôdou na nejaké mierové rokovania, ktoré by mali mohli vyriešiť teda konflikt medzi Ukrajinou a Ruskom. Vidíte vôbec aspoň čiastočne reálne takýto, takéto diplomatické rokovania práve u nás?“

Samuel Abrahám, politológ

„Pozrite sa, do budúcnosti nevieme, či sa niečo takéto udeje. Všetko je možné. V každom prípade samit vyjednávajúci prímerie medzi Ruskom a Ukrajinou, rovnako ako ten plyn, to sú veci, ktoré nemajú sú podstatné, nemajú nič spoločné s tou návštevou. Toto boli len také dodatky, bonusy o ktorých, ktoré spomenul. Čiže, čiže naozaj, naozaj ojazstné gro podstata tej cesty sa vôbec netýkala ani plynu, ani tejto, tejto možného vyjednávania, ale keď si pozrieme politickú situáciu a to, ako teraz Ukrajina vníma Slovensko, že vlastne Slovensko sa pripája k Maďarsku ako, ako, ako krajina, ktorá ktorá vlastne je taká 5 kolóna Ruska v Európskej únii, tak pochybujem, že by mali o to záujem. Ale viete, 20. januára nastúpi Donald Trump, Trump do svojej funkcie a vlastne karty sa otvoria nanovo a uvidíme, akým spôsobom to ovplyvní kde a kedy bude to vyjednanie.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Časť politického spektra aj časť obyvateľov vítajú možno takúto cestu práve práve smerom na východ a potom potom je tu tá tá druhá časť, hovoríme napríklad aj o opozícii. Ako vnímate reakcie opozičných strán? Sú dostatočné? Pretože veľmi často sa vyčíta napríklad aj lídrovi opozície Michalovi Šimečkovi alebo SaSke a iným stranám, že sú málo rázni a pomerne neskoro reagujú a možno v úvodzovkách slabšie hryškajú oproti tomu, čosi čo si môžu dovoliť.“

Samuel Abrahám, politológ

„Tak pozrime si, že vlastne z pozície pohľadu tých ľudí, ktorí vnímajú, že to bol úžasný krok, ktorý spravil Robert Fico, že išiel do Moskvy, stretol s Vladimírom Putinom v Kremli. No, kto iný sa stretáva ako ako ojaz významní lídri? Pozrite sa, Rusko je na pokraji ekonomického krachu, môže, je to vlastne vojnová vojnový priemysel, ktorý, ktorý naozaj ochudobňuje tú krajinu. Vieme, že z rozpočtu až 40 percent ide na zbrojenie, to je až 8 percent hdp. To sú obrovské sumy Čiže nie je to krajina, ktorá nejakým spôsobom znamená pre Slovensko budúcnosť, čo sa týka ekonomiky. Politiky je to znamená to, že Slovensko je, je, je vytláčané na okraj Európskej únie ako partner, ktorý nie je dôveryhodný. Teda opozícia na toto poukazuje, myslím si, že to dostatočne na to poukazuje, ale nemá väčšinu v parlamente, čiže nemôže, nemôže zmeniť nič, môže diskutovať v médiách, môže organizovať protesty, ale tým, že má koalícia väčšinu, to je všetko, čo môžem teraz spraviť.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Do Moskvy sa chystá aj Andrej Danko, určite má v Rusku nepochybne dobré vzťahy, možno dlhoročné. Očakávate možno iné výsledky alebo iný cieľ tejto cesty, ako práve zohrávala cesta premiéra Roberta Fica?“

Samuel Abrahám, politológ

„Pozrite sa, pán Danko je poslancom Národnej rady Slovenskej republiky, nemá ani nemá ani exekutívnu...“

Diana Štrusová, moderátorka

„Podpredsedom národnej rady, aby sme...“

Samuel Abrahám, politológ

„Exekutívnu funkciu, a je to človek, ktorý tak ako Robert Fico pravdepodobne chce sa zapáčiť tej skupine ľudí na Slovensku, ktorí to vnímajú, niektorí vnímajú Rusko pozitívne.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Nemyslíte si, že sa jej páči, už? To je časť voličov, ktorá...“

Samuel Abrahám, politológ

„Áno, je okolo 20 percent, ktorým imponuje Rusko a imponuje Vladimír Putin, a je to tým pádom dosť veľká skupina ľudí, čiže čiže je jasné, že keď prídu ďalšie voľby, že títo dvaja, Fico a Danko budú bojovať práve o týchto voličov. To je jedna z teórií, ale ináč je to cesta súkromného súkromnej osoby vo veľmi ťažkej situácii.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Idú tam s ním aj iní poslanci Smeru, čiže nepôjde sám Andrej Danko, a ak sa nemýlim, ak si dobre pamätám, tak aj dostal pozvanie. Čiže ak aj navštívi Dumu a stretne sa tam s predstaviteľmi toho parlamentu, preto sa na to pýtam, že čo vy od toho očakávate, od takejto návštevy?“

Samuel Abrahám, politológ

„Nesledujem ani duševné, ani ani fyzické pochody Andreja Danku, ale v každom prípade pôjde tam. Je to nejakým spôsobom sa zapáčiť tým voličom, ktorým Vladimír Putin imponuje, to je všetko a nevidím v tom nič pozitívne, ani keby keby mal nejaký zázračný prútik Harry Pottera, že čo môže v tomto momente on zariadiť pre Slovensko z Ruska, ktoré ktoré je naozaj vo veľmi ťažkej situácii, vlastne prepočítala sa, Vladimír Putin sa prepočítal s tým, že napadol Ukrajinu a vlastne miesto 3 týždňov, ktoré si myslel, že dobyje Ukrajinu sa vlastne už potáca niekoľko rokov vo vojne. Nesmiernym spôsobom to oslabuje tú krajinu. Premenilo sa to na vojnový štát. Slovensko nemôže na tom nič získať. Naopak, vlastne získava tým, že súkromné firmy slovenské predávajú zbrane do na Ukrajinu.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Presuňme sa ku koalíčným vzťahom. Jednou z takých tých zásadných trhlín bol 9 mesiacov práve neobsadený post predsedu národnej rade, kde bol teda konflikt medzi Slovenskou národnou stranou a Hlasom. Andrej Danko koncom roka teda priznal, že podporí SNS a práve kandidáta Hlasu, či už to bude Peter Žiga, lebo Richard Raši. Vnímate toto možno ako nejaký prvý krok k uzmierneniu v koalícii, ale prihladnuc na to, že si dal aj podmienku, že podporíme vám vášho kandidáta, ale nechceme mať napríklad ako člena rady STVR Daniela Krajcera. Že to znova niečo, niečo za niečo?“

Samuel Abrahám, politológ

„Áno, tak to je to postavenie Daniela Krajcera v tej Rade to je veľmi veľmi malá náplasť na to, čo sa vlastne udialo. V každom prípade vidíme v akom stave je jeho klub, že takmer nie je, nie je uznášaniaschopný, alebo, alebo musel ho podporiť pán Muňko, aby vôbec mohol prežiť, pretože v rámci tých poslancov, ani nie poslancov SNS, ktorí, teda Huliakovci, ktorí by, ktorí sú v ňom v silnom rozpore, čiže nebol žiadny dôvod, aby on si nárokoval na túto pozíciu, pretože v rámci koalície je slabý, v rámci svojho klubu je slabý, a vlastne len uznal to, čo je realita, a že vlastne podporí, podporí niekoho zo strany Hlas a určite to bude mať pozitívny vplyv na na na stabilitu koalície, o tom nepochybujem.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Ako vnímate kroky a správanie v posledných týždňoch časti okolo Rudolfa Huliaka poslancov, teda trojice okolo neho a štvorice okolo poslancov, teda poslancov okolo Samuela Migaľa, čo je možno väčšou hrozbou v tej koalícii alebo tej stability a jednoty? Pôvodne to boli obavy z toho, či teda bude tu nejaká tesná 76tka bez 3 Huliakovcov a napokon vidíme, že je tu ďalšia štvorica rebelujúcich poslancov, ktorí majú tiež nejaké svoje požiadavky.“

Samuel Abrahám, politológ

„No, v každom prípade ani Huliakovci, ani Migaľovci alebo v úvodzovkách nechcú, aby sa koalícia rozpadla a určite nechcú predčasné voľby, pretože to by znamenalo, že sa nedostanú do parlamentu a snaha každého poslanca všade na svete je sa znovu dostať do parlamentu, takže to je po prvé. Po druhé Huliakovci, to je vec osobná, čo sa týka ich rebelovania, ale pri Migaľovi je to skôr politická, alebo možno dokonca až ideologická. Huliak je v konflikte s Andrejom Dankom a vlastne tým, že sa cíti, že nemá, nezískal to, čo by si zaslúžili tí 3 poslanci, respektíve váhu, ktorú majú v rámci koalícii, tak to sa zdá, že nejakým spôsobom nájdú riešenie. Alebo. Ak nájdú riešenie, tento problém sa veľmi rýchlo

vyrieši, pretože to je o osobnej, nie politickej a ideologickej konflikte. Pri tých poslancov Hlasu, ktorí, ktorí nejakým spôsobom si dávajú podmienky, aby zahlasovali za niektoré zmeny zákony a tak ďalej, je to skôr politické a idú až ideologicky jej posun, a to znamená, že tam nás tam je hrozba pre koalíciu omnoho vyššia, ako zo strany Huliakovcov. Hoci môže prísť k osobnému takému konfliktu s pánom Dankom, že vlastne sa to môže na tom naraziť permanentne. Ale v každom prípade tento politický rozkol, ktorý je v rámci strane Hlas má hlbšie dôvody, pretože sú to ideologické dôvody a títo poslanci dnes sa nevnímajú len ako ako štatisti, ktorí majú hlasovať presne tak, ako im nakáže ich predseda alebo, alebo premiér.“

Diana Štrusová, moderátorka

„To by bolo celkom jednoduché povedať, že majú poslanci okolo Samuela Migala iba ten ideologický problém, pretože posledný rok vládnutia schvaľovali všetky zákony alebo všetky iniciatívy, ktoré vládna koalícia mala, čiže napríklad obhajovali aj zmeny v trestných kódexoch, obhajovali aj rušenie STVR a podobne. Tie kontroverzné témy, ktoré boli práve pre tú druhú časť neprijateľné a teraz majú zrazu problém s 2 zákonmi športovými a podobne. Nechcem zľahčovať, samozrejme aj výhrady Migalovcov k tým športovým zákonom, ale či za tým nevidíme niečo iné, možno hovorí sa o výhradách k tomu, akým smerom sa posúva strana Hlas, a že už nie je takou stranou, ako ju viedol napríklad Peter Pellegrini a vyjadriť teda nejaký odpor voči tomu a dostať niekoho do úzkych. Môžeme o tom polemizovať, veď práve preto som vás pozvala.“

Samuel Abrahám, politológ

„Otvorili ste niekoľko, niekoľko, to kľbko ste rozmotali veľmi široko. Začnem len s tým, že, samozrejme, oni schvaľovali tie zákony, ktoré boli pre spoločnosť a opozíciu kontroverzné, pretože, ako som povedal, oni nechcú rozpad určite koalície a nakoniec zahlasovali, pretože vedeli, že by, že by nezahlasovanie znamenalo okamžitú silnú krízu v koalícii. Po prvé. Po druhé - tá situácia v rámci koalícií sa mení. Jednak mnohé kroky, ktoré teraz vyvrcholili návštevou Moskvy, ale začali napríklad odvolávaním Šimečku z pozície podpredsedu parlamentu, to bolo vlastne prvý taký krok, ktorý oni, s ktorým oni nesúhlasili. To neboli len športovej alebo ten športový zákon, tam videli, že tá absurdnosť odvolávania Michala Šimečku za absurdnú, absurdné obvinenie, nie je ani politicky zmysluplné a svojím spôsobom už ani ideologicky dostatočne zdôvodnené, čiže tam vidím ten, tú možnosť takého rozkolu a tým, že tá situácia čo sa týka po konsolidácii, ktorá vôbec nebude ľahká, ktorá bude mať politickú cenu, ľudia budú nespokojní, ľudia budú chcieť odpočet za túto, za túto konsolidáciu, práve tam vidím pre ľudí ako Migal a niektorí iní v rámci Hlas, že že ich zotrvanie v koalícii bude omnoho omnoho ťažšie a hlasovať ako, ako, ako im povie alebo nakáže ich predseda alebo premiér, bude problematickejšie, a tam vidím možnosť nejakého rozkolu.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Už ste čiastočne niečo naznačili, posledná otázka, ako aký máte predstavu možno o tom, ako bude vyzeráť politicky rok 2025 aj v otázkach v zahraničí alebo domácej politiky. Hovorí sa tu aj o predčasných voľbách, samozrejme časť to vylučuje. Čo si myslíte vy?“

Samuel Abrahám, politológ

„Ja som politológ, teda nemám, nie som, nie som niekto, kto predpovedá budúcnosť, ale volal mi dnes Ľubo Feldek a hovorí - zostaňme pesimisti, dopadne to dobre. To znamená, to znamená, že budme opatrní, vôbec nevieme, čo sa udeje po 21 januári, pretože to, čo sa udeje v USA, bude mať vplyv na Európsku úniu. To, čo sa udeje medzi medzi Moskvou a Kyjevom bude mať vplyv na Slovensko, čiže táto situácia je veľmi nejasná a práve preto ten rok 2025 je omnoho ťažšie analyzovateľný, omnoho ťažšie, ťažšie uchopiteľný ako ktoré, takmer ktorýkoľvek rok za posledných 30 rokov.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Tak ďakujem pekne, budeme to spoločne sledovať. Ďakujem, že ste prišli.“

Samuel Abrahám, politológ

„Ďakujem za pozvanie.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Relácia V politike špeciál je na konci. Ďakujem vám za pozornosť a želim ešte peknú nedeľu.“

* * *

Podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.: „Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“

* * *

Ako bolo uvedené vyššie, dňa 5. 1. 2025 odvysielala programová služba TA3 program *V politike*, ktorého hosťom bol Andrej Danko, ktorý počas prvej časti programu uvádzal okrem iného kriticky vyznievajúce vyjadrenia na adresu bývalej prezidentky Slovenskej republiky Zuzany Čaputovej, ukrajinského prezidenta Volodymyra Zelenského, ktorého obvinil, že je nástrojom záujmov Západu, na adresu opozície, médií, ktoré kritizoval za skresľovanie reality, a analytikov, ktorých označil za „motákov politológie“, kritizoval politiku úradníckej vlády, Európsku úniu za nezmyselné zákony a nadmerné regulácie, pričom jej fungovanie označil za totalitné a obmedzujúce suverenitu menších členských štátov. Zároveň uviedol, že ak Západ chce rozložiť štát, tak si nájde politickú figúrku, pričom ako príklad uviedol zrušené voľby v Rumunsku, nepokoje v Gruzínsku a v Moldavsku.

Rada začala správne konanie z dôvodu možného porušenia povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť programu aktuálnej publicistiky podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z., a to vzhľadom na to, že ku prezentovaným vyjadreniam a názorom hosta programu v dostatočnej miere neodznili iné relevantné názory, pohľady alebo relevantné protiargumenty a moderátorka tieto vyjadrenia ani dostatočným spôsobom nevyvažovala alebo v dostatočnej miere nekládla vyvažujúce, resp. doplňujúce otázky. V danom prípade išlo skôr o prezentovanie jednostranných názorov hosta programu bez snahy moderátorky uviesť takéto vyjadrenia do širších súvislostí a kontextu a predmetný program preto mohol pôsobiť jednostranne a nevyvážené. Vychádzajúc z vyššie uvedeného preto podľa Rady vzniklo dôvodné podozrenie, že mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti vysielateľa podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť programu aktuálnej publicistiky.

Účelom správneho konania bolo teda preveriť podozrenie z porušenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. zo strany vysielateľa.

* * *

Podľa § 8 ods. 4 zákona č. 264/2022 Z. z. „Aktuálna publicistika je program tematicky spätý so spravodajstvom, ktorý obsahuje komentáre k správam a udalostiam, analýzy vývoja, politické stanoviská k udalostiam alebo názory politikov na jednotlivé témy.“ Predmetný program *V politike* vzhľadom na svoj obsah a témy, spätý so spravodajstvom, vzhľadom na to, že sa zaoberal aktuálnym politickým dianím, a vzhľadom na to, že obsahoval komentáre k správam a udalostiam, *politické stanoviská k udalostiam alebo názory politikov na jednotlivé témy*, spĺňa znaky aktuálnej publicistiky.

* * *

Všeobecné východiská posudzovania objektívnosti, nestrannosti a vyváženosti programov aktuálnej publicistiky:

K všeobecným východiskám posudzovania objektívnosti a nestrannosti spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky možno uviesť, že za hlavné kritériá objektivity sa vo všeobecnosti považujú: relevancia, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia.

V predmetnom prípade bolo potrebné posúdiť, či boli v predmetnom programe v náležitej miere dodržané kritériá, resp. požiadavky **vyváženosti a rôznorodosti**.

Pri posudzovaní objektívnosti a nestrannosti, resp. vyváženosti predmetného programu a otázky, či vysielateľ zabezpečil dostatočnú vyváženosť programu, je vždy potrebné zohľadniť **účel zákonnej povinnosti objektivity a nestrannosti**.

O účele zákonnej povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť programu Ústavný súd SR v náleze sp. zn. II. ÚS 307/2014 zo dňa 18. decembra 2014 uviedol, že „*týmto zákonným obmedzením slobody prejavu ... sa má **predchádzať šíreniu a uvádzaniu jednostranných názorov, myšlienok a ideí na konkrétnu tému v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov, ktoré pri ich jednostrannosti ... zároveň môžu ... znamenať ohrozenie práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ohrozenie verejného zdravia a mravnosti.** (...) In concreto môže ísť napríklad o šírenie a uvádzanie jednostranných názorov, myšlienok alebo ideí úmyselne popierajúcich ľudské práva a slobody, popierajúce alebo schvaľujúce holokaust, zločiny politických režimov, podporujúcich náboženský extrémizmus a terorizmus, **podporujúcich výlučne jednu politickú stranu, hnutie či skupinu s cieľom poškodiť na právach názorových a politických oponentov v rámci demokratického politického súboja v podmienkach reprezentatívnej demokracie,** podporujúcich totalitné štátne zriadenie alebo propagandu politických režimov založených na fašistickej, komunistickej alebo obdobnej ideológii, podporujúcich národnú, rasovú alebo etnickú nenávisť a pod. V uvedených intenciách sú povinné orgány verejnej moci interpretovať a aplikovať obmedzenie slobody prejavu vyplývajúce z § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní.*“ Pri výklade obsahu a rozsahu povinnosti zabezpečiť objektívnosť, nestrannosť a vyváženosť programov (a tiež pri posudzovaní, či vysielateľ, resp. moderátor zabezpečil dostatočnú vyváženosť programu) je vždy potrebné zohľadniť aj čl. 31 Ústavy SR, ktorý znie: „*Zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať **slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti.***“

Podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžo 33/2013 zo dňa 3. 6. 2014 účelom ustanovenia o povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov „...*je **vytvorenie priestoru pre diskusiu o otázkach, ktoré sú predmetom verejného záujmu, pri súčasnom zamedzení zneužitia vysielacieho času v spravodajských a politicko-publicistických programoch na prezentovanie jednostranne zameraných informácií. Je zrejmé, že **mediálna prezentácia názorov len jednej názorovej skupiny je v demokratickej spoločnosti nežiaducim javom,***** čo vyplýva aj z rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva.“

Z judikatúry súdov možno tiež vyvodiť, že jedným z účelov zákonnej povinnosti objektívnosti a nestrannosti je aj ochrana férovej a slobodnej súťaže politických síl v demokratickej spoločnosti (nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 307/2014), „*ochrana efektívneho fungovania politickej demokracie*“ (rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky č. k. 7 As 23/2010–79) a „*ochrana nevyhnutných požiadaviek na vedenie informovanej, demokratickej diskusie o veciach verejného záujmu*“ (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 4035/14).

Princíp, že v prípadoch kontroverzných politických tém, politických sporov alebo sporov o otázky verejnej politiky by žiadna zo strán sporu nemala byť v spravodajskom programe ani v programe aktuálnej publicistiky zvýhodnená ani znevýhodnená, možno z účelu zákonnej požiadavky objektívnosti a nestrannosti (a teda aj vyváženosti) vyvodiť, avšak tento princíp je v niektorých právnych úpravách aj výslovne zakotvený. Napríklad podľa § 31 ods. 3 českého zákona č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání „*Provozovatel vysílání je povinen zajistit, aby ve zpravodajských a politicko-publicistických pořadech bylo dbáno zásad objektivity a vyváženosti a zejména **nebyla v celku vysílaného programu jednostranně zvýhodňována žádná politická strana nebo hnutí, popřípadě jejich názory nebo názory jednotlivých skupin veřejnosti, a to s přihlédnutím k jejich reálnému postavení v politickém a společenském životě.***“

Povinnosť vysielateľa odvysielať rôznorodé politické názory možno vyvodiť aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *Manole a iní v. Moldavsko* (rozhodnutie zo 17. 9. 2009) uviedol, že štát má povinnosť zabezpečiť, aby „*verejnosť mala prostredníctvom televízie a rozhlasu prístup k nestranným a presným informáciám a ku škále názorov a komentárov, odrážajúcich okrem iného rôznorodosť politických názorov v krajine*“.

Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *NIT S.R.L. v. Moldavsko* (rozhodnutie Veľkej komory z 5. 4. 2022) uviedol, že „*ako sa uvádza v odporúčaní Výboru ministrov CM/Rec (2007)2 o pluralite médií a rozmanitosti mediálneho obsahu...*, „*pluralizmus informácií a rozmanitosť mediálneho obsahu nebudú automaticky zaručené znásobením prostriedkov komunikácie ponúkaných verejnosti*“. Vyžaduje sa **zaručenie rozmanitosti celkového obsahu programu, čo najviac odrážajúceho rôznorodosť názorov, s ktorými sa možno stretnúť v spoločnosti, na ktorú sú programy zamerané**“.

Z rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva *NIT S.R.L. v. Moldavsko*, *ATV Zrt v. Maďarsko* a *Animal Defenders International v. Spojené kráľovstvo* možno vyvodiť, že účelom povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky je **ochrana práva verejnosti na prístup k dôveryhodným, nestranným, rozmanitým a vyváženým informáciám o veciach verejného záujmu, resp. ochrana práva verejnosti byť objektívne a nestranne informovaný o veciach verejného záujmu a o spoločensky relevantných témach**, pričom toto právo možno podradiť pod „*práva iných*“ v zmysle čl. 26 ods. 4 Ústavy SR a čl. 10 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že jedným z účelov zákonnej povinnosti objektivitu a nestrannosť v spravodajských programoch a programoch aktuálnej publicistiky je aj snaha o zachovanie spoločného verejného priestoru pre výmenu názorov na politiku, verejné dianie, správu vecí verejných a záležitosti verejného záujmu, kde by malo zaznieť viacero relevantných názorov a argumentov, aby si diváci alebo poslucháči mohli vytvoriť názor na základe rozmanitých, pluralitných a rôznorodých informácií. Účelom povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. je teda aj zabezpečenie možnosti pre recipientov (divákov, poslucháčov), **aby si mohli na predmetnú otázku vytvoriť názor na základe rozmanitých, pluralitných, resp. rôznorodých informácií**.

Z judikatúry súdov však tiež vyplýva, že požiadavky vyváženosti a rôznorodosti nemožno uplatňovať mechanicky, ale uplatnenie týchto požiadaviek sa vždy musí prispôbiť špecifickým okolnostiam konkrétného prípadu, napr. téme programu alebo typu programu. Najvyšší súd SR vo vyššie citovanom rozsudku sp. zn. 3 Sžo 33/2013 uviedol: „*Pojmy objektivita a nestrannosť sú pružnými právnymi pojmami, ktoré nie je možné presne právne definovať, ich obsah sa môže meniť, býva podmienený okolnosťami prípadu, na ktorý sa aplikuje právna norma. Tieto pojmy nie je možné explicitne definovať pre otvorený okruh prípadov, keďže jednotlivé informácie a vyjadrenia je nutné vnímať v kontexte ich použitia, a to aj s prihliadnutím na osoby, ktoré dostanú v konkrétnom príspevku priestor na vyjadrenie*.“ Potrebná miera naplnenia jednotlivých kritérií objektivitu teda vždy závisí od okolností konkrétného prípadu a pri jej posudzovaní je tiež potrebné zohľadniť aj na jednej strane právo na slobodu prejavu vysielateľa a právo verejnosti na informácie a na druhej strane potrebu ochrany ústavných a verejných záujmov vo vysielaní.

Vzhľadom na absenciu judikatúry slovenských súdov, ktorá by sa špecificky a detailne zaoberala predmetnou problematikou je možné v rámci komparatívnej právnej argumentácie poukázať aj na rozhodnutia súdov z Českej republiky. Tieto interpretujú podobnú právnu úpravu, resp. zákonnú požiadavku „objektivitu a vyváženosti“ spravodajských a politicko-publicistických programov zakotvenú v českom právnom poriadku. Relevancia použitia judikatúry českých súdov je okrem obdobnej právnej úpravy podporená aj skutočnosťou, že sa ide o členský štát EU. V harmonizovaných

oblastiach je judikatúra iných členských štátov EU v použiteľná ako návod pre rozhodovanie v podobnej veci. V neposlednom rade zohráva rolu aj podobnosť právnej kultúry a jazyková blízkosť.

Porovnaniu požiadavky vyváženosti programov spravodajstva a programov politickej publicistiky (ktoré sú obdobou programov aktuálnej publicistiky) sa podrobne venoval rozsudok Najvyššieho správneho súdu Českej republiky č. k. 7 As 36/2012-24 zo dňa 3. 4. 2012, v ktorom súd uviedol: „K pojmům zpravodajství a publicistika, jakož i objektivita a vyváženost, se podrobněji vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 26. 5. 2010, č. j. 3 As 6/2010 - 71. Vyšel především z žurnalistické doktríny (...), podle níž **je úkolem zpravodajství pohotově přinášet věcnou informaci o aktuální události, kdežto účelem publicistických sdělení je informace komentovat a hodnotit, své adresáty pak získávat, přesvědčovat a vybízet.** Smyslem zpravodajství je tedy výlučně veřejnost nezaujatě informovat, teprve **cílem publicistiky je veřejné mínění ovlivňovat.** Objektivita je základním požadavkem kladeným na zpravodajství, které se pokouší věcně, nestranně a nemanipulativně oddělit zprávu od komentáře. Ústřední charakteristikou takového postupu je ověřování pravdivosti výpovědi. Pojem objektivita tedy v sobě zahrnuje správnost (přesnost), transparentnost (uvádění pramenů) a věcnost (absence vlastních hodnocení). Nevyvážeností je pak skrytá forma stranicnosti, kdy jsou v určité kontroverzní situaci některé názory potlačovány ve prospěch názorů jiných. Zásada vyváženosti tak spočívá v požadavku na rovnoměrné zastoupení politických alternativ, co do rozsahu a úpravy zpravodajství. **Důraz na důsledné dodržování zásad objektivit a vyváženosti bude u zpravodajství o poznání větší, než v případě pořadů publicistických.** Minimálně aspekt věcnosti se pak v publicistice z povahy věci neuplatní vůbec. Míra tolerance vůči případným prohřeškům proti zákonem postulovaným zásadám objektivit a vyváženosti bude různá v závislosti na tom, půjde-li o pořad publicistický či o zpravodajskou relaci. (...) Vzhledem k tomu, že zásada objektivit byla v daném případě porušena v pořadu zpravodajském, lze takové pochybení dle názoru Nejvyššího správního soudu hodnotit jako relativně závažnější, než stalo-li by se tak v pořadu politicko-publicistickém.“

V rámci komparatívnej právnej argumentácie a pre porovnanie možno uviesť aj **štandardy britského mediálneho regulátora Ofcom** (Vysielací kódex Ofcomu), ktoré sa týkajú „**náležitej nestrannosti**“ (*due impartiality*) **spravodajských a publicistických programov** (tieto štandardy sú dostupné na <https://www.ofcom.org.uk/siteassets/resources/documents/tv-radio-and-on-demand/broadcast-codes/2025/guidance-notes-section-five-17-march-2025.pdf?v=392773>).

Podľa usmernenia 1.43 Vysielacieho kódexu Ofcomu „...vysielanie veľmi kritických komentárov týkajúcich sa napríklad politiky a činnosti niektorého štátu alebo inštitúcie nie je samo osebe porušením náležitej nestrannosti. V skutočnosti je nevyhnutné, aby programy týkajúce sa aktuálnych udalostí [current affairs programmes] boli schopné skúmať a preverovať problémy a zaujať stanovisko, aj keď je veľmi kritické. **Vysielateľ však musí zachovať primeranú a vhodnú úroveň nestrannosti pri prezentácii záležitostí politického sporu** [matters of politically controversy]. **V závislosti od špecifik danej problematiky môže byť v záujme splnenia požiadaviek na náležitú nestrannosť potrebné, aby sa odvysielali alternatívne názory** [that alternative viewpoints are broadcast].“

Podľa usmernenia 1.45 Vysielacieho kódexu Ofcomu „Náležitá nestrannosť nebude zachovaná len tým, že sa ľudom alebo inštitúciám, ktoré by mohli reprezentovať alternatívne názory (napríklad zástupcom zahraničnej vlády), ponúkne možnosť zúčastniť sa v programoch a títo ju odmietnu. Ak vysielateľ nemôže získať napríklad rozhovor alebo vyjadrenie, v ktorom by sa prezentoval určitý názor na záležitosť politického sporu alebo priemyselnú kontroverznú záležitosť alebo záležitosť aktuálnej verejnej politiky, potom **musí nájsť iné spôsoby, ako zabezpečiť zachovanie náležitej nestrannosti.**“

Podľa usmernenia 1.46 Vysielacieho kódexu Ofcomu „**Je vecou redakčného rozhodnutia vysielateľa, ako si zabezpečí náležitú nestrannosť.** Ak sa programy zaoberajú napríklad **kontroverznými politickými otázkami** a ak nie sú ľahko dostupné alternatívne názory (napríklad politik alebo politická organizácia odmietne poskytnúť rozhovor alebo komentár), **existuje celý rad redakčných techník na zachovanie náležitej nestrannosti, ktoré by mohli vysielatelia použiť.** Napríklad

- moderátori by mohli kritickejšie spochybňovať alternatívne názory vyjadrené napríklad hosťami programu alebo členmi obecnstva, aby sa zabezpečilo, že účastníci programu nebudú môcť presadzovať svoje názory spôsobom, ktorý by mohol ohroziť požiadavku náležitej nestrannosti;
- ak respondent vyjadruje určitý názor, moderátori/prezentátori by mohli odzrkadliť alternatívne názory prostredníctvom otázok, ktoré kladú respondentovi;
- alternatívne názory by mohli byť v rámci programu zhrnuté, a to s náležitou objektivitou a v kontexte;
- mať k dispozícii respondentov, ktorí by mohli vyjadriť alternatívne názory, alebo
- ak nie je možné získať alternatívne názory od konkrétnych inštitúcií, vlád alebo jednotlivcov, vysielatelia by sa mohli odvolávať na verejné vyhlásenia takýchto inštitúcií, vlád alebo jednotlivcov, alebo by takéto názory mohli byť vyjadrené napríklad prostredníctvom otázok moderátorov pre respondentov.“

Pre spravodajské a publicistické programy, ktoré sa zaoberajú záležitosťami **závažných politických** a priemyselných **sporov** a **závažnými záležitosťami súvisiacimi s aktuálnou verejnou politikou** („*matters of major political or industrial controversy and major matters relating to current public policy*“) však Vysielací kódex Ofcomu stanovuje **sprísnené** požiadavky.

Podľa pravidla 5.12 Vysielacieho kódexu Ofcomu „*Pri zaoberaní sa záležitosťami **závažných politických** a priemyselných **sporov** a **závažnými záležitosťami súvisiacimi s aktuálnou verejnou politikou** musí byť zahrnutá a náležite zohľadnená primerane široká škála významných názorov [an appropriately wide range of significant views], a to v každom programe [in each programme] alebo v jasne prepojených a včas uvedených programoch [in clearly linked and timely programmes].“*

Podľa usmernenia 1.61 Vysielacieho kódexu Ofcomu „*Pravidlo 5.12 jasne stanovuje, že ak ide o závažné politické alebo priemyselné spory a závažné otázky týkajúce sa aktuálnej verejnej politiky, potom, po prvé, musí byť do programu zaradená **primerane široká škála významných názorov** (alebo do jasne prepojených a včas uvedených programov) a po druhé, **takýmto názorom sa musí venovať náležitá pozornosť.***“ Podľa usmernenia 1.64 Vysielacieho kódexu Ofcomu „*...ak alternatívne pohľady na tieto otázky nie sú rýchlo dostupné [not readily available], vysielatelia môžu zvážiť použitie jednej alebo viacerých redakčných techník uvedených v bode 1.22.*“, pričom v bode 1.22 sa uvádza: „*Medzi redakčné techniky na zachovanie náležitej nestrannosti by mohli patriť napríklad: - hľadanie alternatívnych pohľadov z rôznych zdrojov; - objektívne a kontextuálne zhrnutie alternatívnych pohľadov, napr. prostredníctvom respondentov vyjadrujúcich alternatívne pohľady; - primerane časté a zreteľné upozorňovanie na to, že vysielateľ hľadal alternatívne pohľady u konkrétnych jednotlivcov alebo organizácií; - a/alebo zabezpečenie, aby názory vyjadrené v spravodajskom príspevku boli kriticky spochybnené moderátormi a reportérmi v rámci programov.*“

Obdobné princípy uplatnila Rada v rozhodnutí č. RL/30/2024 zo dňa 3. 7. 2024, ktoré sa týkalo posudzovania vyvážенosti spravodajského programu. Z rozhodnutia Rady č. RL/30/2024 vyplýva, že vyvážенosť spravodajstva spočíva aj **v požiadavke vyvážенého zastúpenia relevantných politických pohľadov**. Rada v rozhodnutí č. RL/30/2024 výslovne uviedla: „*Z účelu požiadavky vyvážенosti možno v špecifických okolnostiach predmetného prípadu vyvodiť, že **väčší dôraz na vyvážенosť spravodajského programu musí byť uplatnený vtedy, keď má téma spravodajského príspevku výraznejší vplyv na formovanie demokratickej diskusie a verejnej mienky, a teda aj na fungovanie štátu.*** To platí napríklad v prípade, ak je témou spravodajského príspevku závažný politický spor, pretože názory divákov alebo poslucháčov na závažné politické spory sa následne odrážajú aj vo voľbách a formujú fungovanie a podobu štátu. V prípade, ak je témou spravodajského príspevku závažný politický spor, existuje verejný záujem na tom, aby si diváci (a prípadní voliči) mohli urobiť názor na základe pluralitných a rôznorodých informácií odvysielaných v tomto spravodajskom príspevku. To znamená, že by sa z konkrétneho spravodajského príspevku diváci mali **dozvedieť o významných a relevantných názoroch oboch alebo všetkých relevantných strán závažného**

politického sporu. Zároveň, ak je témou spravodajského príspevku závažný politický spor, nemala by v spravodajskom príspevku byť zvýhodnená ani znevýhodnená žiadna strana tohto sporu, a teda v prípade závažného politického sporu medzi vládnu koalíciu a opozíciu by v spravodajskom príspevku mal dostať priestor na vyjadrenie predstaviteľ vládnej koalície aj predstaviteľ opozície. **“Tieto princípy možno analogicky vzťahovať aj na programy aktuálnej publicistiky,** ktorých témou sú závažné politické spory alebo závažné otázky aktuálnej verejnej politiky, a to pri rešpektovaní väčšej miery redakčnej slobody, ktorá prináleží programom aktuálnej publicistiky v porovnaní so spravodajskými programami.

V rámci komparatívnej argumentácie a pre porovnanie možno tiež uviesť, že podľa bodu 14.6 **írskeho Kódexu mediálnych služieb pre vysielacie služby** (Kódex férovosti, objektívnosti a nestrannosti v spravodajstve a programoch aktuálnej publicistiky), vydaného írskym mediálnym regulátorom na základe írskeho zákona o vysielaní, **„Dôležitou súčasťou úlohy moderátora programu, ktorého obsahom sú aktuálne udalosti [current affairs programme], je zabezpečiť, aby publikum malo prístup k širokej škále názorov na tému programu alebo príspevku, a prispieť k vyjadreniu názorov účastníkov programu** [to facilitate the expression of contributors' opinions] - **niekedy aj formou dôrazného kladenia otázok [forceful questioning], a odzrkadľovať názory tých, ktorí sa nemôžu zúčastniť alebo sa rozhodli nezúčastniť na obsahu programu. Vzhľadom na to moderátor a/alebo reportér v programe, ktorého obsahom sú aktuálne udalosti, nesmie vyjadrovať svoje vlastné názory na záležitosti, ktoré sú buď predmetom verejnej kontroverzie [views on matters that are either of public controversy], alebo sú predmetom aktuálnej verejnej diskusie, a to tak, že sa obhajuje stranícky postoj [or the subject of current public debate such that a partisan position is advocated].“** (dostupné na <https://www.cnam.ie/app/uploads/2024/12/Code-of-Fairness-Objectivity-Impartiality-December-2024.pdf>)

Treba zohľadniť aj skutočnosť, že **požiadavka vyváženosti programu neznamená „mechanickú“ vyváženosť**, v zmysle ktorej by museli dostať úplne rovnaký priestor zástancovia dvoch veľmi vyhranených a protichodných, resp. polaritných názorov, pretože vynucovanie takejto „mechanickej“ vyváženosti by bolo založené na mylnom predpoklade, že „pravda je uprostred“, čo by v konečnom dôsledku mohlo viesť k skresleniu objektívneho obrazu reality alebo k podpore pozícií, ktoré sú v rozpore s ústavnými alebo všeobecne uznávanými hodnotami (napr. k podpore porušovania ľudských práv, k podpore diktátorských a nedemokratických režimov alebo vojenskej agresie atď.). Snaha niektorých médií o mechanickú vyváženosť, ktorá sa prejavuje takým spôsobom, že sa mechanicky poskytne rovnaký priestor na vyjadrenie dvom veľmi vyhraneným a protichodným pohľadom, pričom sa neprihliada na relevanciu jednotlivých názorov alebo na všeobecne uznávané hodnoty, býva často predmetom kritiky v odbornej literatúre (napr. McQuail, D.: Žurnalistika a spoločnosť. Praha: Karolinum, 2016, s. 117; Křeček J. a kol.: Vyváženosť ve vysílání. Praha: Grada, 2022, s. 26–27; Remišová, A.: Etika médií. Bratislava: Kalligram, 2010, s. 210). Obdobne možno poukázať aj na Vysielací kódex Ofcomu, podľa ktorého „náležitá nestrannosť“ (*due impartiality*), ktorá musí byť podľa dodržaná v spravodajských a publicistických programoch, **„neznamená, že každému názoru musí byť venovaný rovnaký časový priestor alebo že každý argument a každý aspekt každého argumentu musí byť zastúpený.“** Podľa usmernenia 1.41 Vysielacieho kódexu Ofcomu **„Zachovanie náležitej nestrannosti si nevyžaduje aby vysielateľ zaradil každý argument na určitú tému alebo aby v každom prípade poskytol priamo protichodný argument k argumentu prezentovanému v programe.“** Podľa usmernenia 1.42 Vysielacieho kódexu Ofcomu **„Aby sa zachovala náležitá nestrannosť, nie vždy je potrebné prezentovať opačný názor, ktorý je v rozpore s názormi väčšiny alebo v rozpore s preukázanou skutočnosťou. Či bola alebo nebola zachovaná náležitá nestrannosť, bude tiež závisieť od celého radu ďalších faktorov, ako sú: povaha programu, prezentácia argumentov programu; transparentnosť jeho agendy, publikum, ktorému je určený a očakávania divákov.“** Odborná literatúra uvádza, že „náležitá nestrannosť“ uplatňovaná vo Veľkej Británii znamená stupeň nestrannosti primeraný danému problému. (McNair, B.: Sociologie žurnalistiky. Praha: Portál, 2004. s. 73)

Podľa odbornej literatúry z oblasti teórie žurnalistiky, pojem „objektivita“ „*môže znamenať protikladné pojmy, ako napríklad presnosť a vyváženosť. Ak je správa presná, potom nemusí byť vyvážená; a ak je vyvážená (medzi rôznymi konkurenčnými názormi), potom nemusí byť presná.*“ (Hearns-Branaman, J: Journalism and the Philosophy of Truth. Beyond Objectivity and Balance. Routledge, 2016). Presnosť, resp. pravdivosť na jednej strane a vyváženosť na druhej strane sa teda môžu navzájom aj vylučovať. Pri nesporných či preukázaných faktoch alebo pri takých faktoch, na ktorých je široký vedecký konsenzus, musí preto byť dôraz na pravdivosti a presnosti, a nie na vyváženosti. Vyvažovanie preukázaného faktu, alebo faktu, na ktorom je široký vedecký konsenzus, by totiž znamenalo skresľovanie reality alebo relativizáciu pravdy, čo by bolo v priamom rozpore s požiadavkou objektivity. **Ak sú však prezentované kontroverzné alebo doposiaľ nepreukázané fakty, vtedy treba klásť dôraz skôr na vyváženosť.**

Pri posudzovaní vyváženosti programu je potrebné posúdiť aj otázku, či bol v programe daný priestor názorom, ktoré sú vo vzťahu ku konkrétnej téme programu významné a relevantné. Odborná literatúra k rozhodovaniu novinárov o tom, akým názorom alebo pohľadom dajú priestor, uvádza: „*Nestrannosť je do značnej miery spôsob myslenia. Je to spôsob myslenia, ktorý: sa snaží hľadať fakty a názory relevantné pre konkrétny príbeh, a to bez predsudkov alebo predpojatosti; zhromažďuje fakty a názory, ktoré účastníci príbehu považujú za dôležité a relevantné; zvažuje a posudzuje tieto fakty a názory, aby bez zaujatosti alebo predsudkov dospel k úsudku o tom, kde leží hlavná os* [ťažisko, hlavná línia] *diskusie a ktoré sú dôležité argumenty na tejto osi.*“ (Marsh, K.: Issues of Impartiality in News and Current Affairs – Some Practical Considerations, s. 219. In: Barkho, L.: From Theory to Practice. How to Assess and Apply Impartiality in News and Current Affairs. Intellect - The University of Chicago Press, 2013)

* * *

Všeobecné východiská k aktivite moderátora v diskusných programoch:

Rada sa už opakovanne zaoberala požiadavkou zachovania objektívnosti a nestrannosti v prípade, ak je obsahom programu **politická diskusia len s jedným politickým predstaviteľom**, resp. len s politickými predstaviteľmi iba jedného politického prúdu, resp. tábora. Prítomnosť iba jedného hosťa v diskusii, a teda absencia oponenta, nemusí nevyhnutne znamenať rozpor s požiadavkami objektívnosti a nestrannosti, avšak v takom prípade sú **zvýšené nároky na aktivitu moderátora**. Z rozhodovacej praxe Rady vyplýva, že najmä v prípade, ak je hosťom programu zástupca len jedného politického prúdu, **je práve úlohou moderátora kladením vyvažujúcich otázok a prezentovaním názorov, pohľadov a argumentov druhej strany zabezpečiť objektivitu a nestrannosť, a teda aj vyváženosť predmetného programu.** Podľa možnosti by mal moderátor **konfrontovať kritické vyjadrenia hosťa s názormi a argumentmi druhej strany.** V prípade potreby (napríklad v prípade kontroverzných skutkových tvrdení, ktoré nie sú verejne známe, na ktorých pravdivosti neexistuje všeobecný konsenzus a ktoré sa negatívne dotýkajú práv, napr. dobrej povesti inej osoby) je úlohou moderátora upozorniť diskutujúceho na neprítomnosť dotknutej strany a jej nemožnosť brániť sa. Rada tiež vo svojich rozhodnutiach uvádza, že je potrebné, aby vysielateľ zabezpečil názorovú pluralitu tak, aby si recipient mohol vytvoriť na predmetnú tému názor na základe pluralitných a rozmanitých informácií a ponúknuť mu za týmto účelom viaceré relevantné pohľady, názory alebo informácie. Vysielateľ je povinný túto pluralitu a rozmanitosť **zabezpečiť aj prostredníctvom otázok alebo reakcií moderátora programu.**

Požiadavka na prácu moderátora pri zabezpečovaní plurality názorov v programe vyplýva aj z judikatúry Najvyššieho súdu SR, ktorý v rozsudku sp. zn. 4 Sžo 13/2012 zo dňa 29. 5. 2012 konštatoval: „*Úloha moderátora je v predmetnom programe nepochybne dôležitá pri usmerňovaní samotného priebehu diskusie a v prípade potreby je jeho úlohou upozorniť diskutujúcich na neprítomnosť diskusiou dotknutej osoby a jej nemožnosť brániť sa. Rovnako by mal konfrontovať jednotlivé tvrdenia hostí vyznievajúce kriticky s názormi a argumentmi druhej strany. ...*“

Rada v rozhodnutí č. RZK/148/2023 zo dňa 20. 12. 2023 uviedla: „**Moderátor nesmie byť v prípade politickej diskusie týkajúcej sa takto závažnej témy pasívny, ale je práve jeho úlohou konfrontovať diskutujúcich s ich predchádzajúcimi postojmi a výrokmí, ktoré protirečia ich súčasnemu postoju, a zistiť, prečo došlo k zmene ich názoru.**“

Odborná literatúra z oblasti teórie žurnalistiky k úlohe médií uvádza: „**Úloha vystaviť názory mocných a vplyvných ľudí verejnej diskusii a kritike je jedným z hlavných pilierov tézy, že slobodné spravodajské médiá sú pre demokraciu nevyhnutné.**“ (Boyd, A.: Broadcast Journalism. Techniques of Radio and Television News. Fifth Edition. Focal Press, 2001, s. 96)

Odborná literatúra z oblasti teórie žurnalistiky uvádza: „**...novinári sa zvyčajne snažia nájsť rovnováhu medzi dvoma konkurenčnými koncepciami „objektivity“. Na jednej strane je objektivita ako nestrannosť: od novinárov sa očakáva, že budú nezainteresovaní a neutrálni pri kladení otázok verejným činiteľom. Očakáva sa od nich, že budú rešpektovať fakty a perspektívy, ktoré im ich respondenti oznamujú, a že budú robiť na tom, aby sa tieto informácie dostali na verejnosť. Na druhej strane je objektivita ako kontradiktórnosť [adversarialness]. Pre dosiahnutie faktickej presnosti a vyváženosti perspektív by mali novinári aktívne spochybňovať svojich respondentov a nie byť len ich hovorcami. (...)** Pretože v otázkach sú nevyhnutne zakódované názory a úsudky o relevantnosti, nemôžu byť nikdy striktné neutrálné. Neexistuje ani kontradiktórnosť, ktorá by nezahŕňala úsudky o tom, čo je a čo nie je vhodné.“ (Clayman, S. – Heritage, J.: The News Interview. Journalists and Public Figures on the Air. Cambridge University Press, 2004, s. 29)

Odborná literatúra z oblasti teórie žurnalistiky uvádza: „**Norma objektivity stojí v napätí s druhou, rovnako dôležitou normou žurnalistiky: normou, podľa ktorej by sa novinári mali snažiť o primeranú kontradiktórnosť. Mali by aktívne spochybňovať svoje zdroje, a nie byť ich hovorcami alebo bábkami.** Norma kontradiktórnosti je norma, ktorá tlačí na moderátorov, aby zabránili tomu, aby sa rozhovor stal akousi platformou alebo tribúnou, z ktorej môžu politickí lídri vystupovať so svojimi vlastnými názormi na udalosti. Moderátor rozhovoru je zodpovedný za to, aby tieto názory boli podrobené kontrole a spochybnené. Moderátori slúžia ako strážni psi [watch-dogs], ktorí kladú otázky, na ktoré, ako sami hovoria, chce verejnosť dostať odpovede: ich úlohou je pýtať sa verejných činiteľov v mene „verejnosti“ (Clayman 2002). Moderátori teda budú svoje otázky formulovať tak, aby spochybňovali alebo dokonca odhaľovali rozpory či usvedčovali verejné osobnosti. (...) Tieto dve normy sú, samozrejme, vo vzájomnom napätí. Toto napätie sa dá vyriešiť, keď novinári sformulujú otázky, ktoré sú prenikavé a dôrazné [penetrating and hard-hitting] bez toho, aby sa vzdali svojej role kladenia otázok, ktorá je ich ochranným štítom proti obvineniam z neférovosti a zaujatosti.“ (Heritage, J. – Clayman, S.: Talk in Action: Interactions, Identities, and Institutions. Wiley-Blackwell, 2010, s. 227)

Odborná literatúra z oblasti teórie žurnalistiky k prvkom kontradiktórnosti v diskusných programoch uvádza: „**Záměrem moderujícího novináře bývá přimět osobnost veřejného života, zejména politika, k formulaci jednoznačné odpovědi na zadanou otázku a k zaujetí stanoviska k bodu často velmi spornému, zatímco politik, kdyby záleželo jen na něm, by zpravidla rád využil příležitosti interview k tomu, aby plédoval pro svoji politickou stranu a pronesl projev na téma, jež se jemu jeví výhodné. (...)** Druhý konstitutivní moment souvisí s tím, že mediální dialog, v němž je mluvčí interviewován rozhlasovým či televizním redaktorem a/nebo konfrontován se svým odpůrcem, není dialogem v pravém slova smyslu. Jeho důležitým konstitutivním rysem je jeho obrácenost k publiku, orientace na posluchače či diváka, který je svědkem a ještě výstižněji řečeno pravým cílem, k němuž je dialog směřován. (Čmejrková, S.: Mediální dialog jako žánr veřejného projevu. In.: Čmejrková, S. – Hoffmannová, J. (eds.): Jazyk, média, politika. Praha: Academia, 2003, s. 84)

Odborná literatúra z oblasti teórie žurnalistiky ku kontradiktórnemu dialógu uvádza: „**Kontradiktórný [adversarial] prístup by nikdy nemal byť vnímaný ako čelný stret medzi tým, kto vedie rozhovor a respondentom. Reportér zastupuje publikum alebo vystupuje v mene verejnej mienky. ...**

Pri kontradiktórnem rozhovore je snaha spochybníť alebo vyvrátiť argument jeho priamym a verejným konfrontovaním.” (Boyd, A.: Broadcast Journalism. Techniques of Radio and Television News. Fifth Edition. Focal Press, 2001, s. 103)

Odborná literatúra z oblasti teórie žurnalistiky k formulovaniu otázok moderátorom uvádza: „*Formulácia otázok má zjavne významný vplyv na správanie respondentov. (...) Formulácia otázok s predslovom umožňuje novinárom uniknúť z bezprostredných hraníc stanovených okolnosťami rozhovoru, široko sa pohybovať v rámci tém, informovať spravodajské publikum o pozadí relevantnom pre otázku (...) . Rozličným spôsobom možno použitie domnienok a preferencií využiť na vyvíjanie značného tlaku na postoje respondentov, čím sa do značnej miery rozširuje rozsah ich verejnej zodpovednosti. V skutočnosti možno oprávnene tvrdiť, že interaktívna **zodpovednosť za odpovede na otázky je základným východiskom zodpovednosti verejných činiteľov.***” (Clayman, S. – Heritage, J.: The News Interview. Journalists and Public Figures on the Air. Cambridge University Press, 2004, s. 234)

Odborná literatúra z oblasti teórie žurnalistiky k formulovaniu otázok moderátorom tiež uvádza: „*Schopnosť čeliť vyháňavosti [respondentov] je základom profesionálnej reputácie moderátora. Najoceňovanejší a najúspešnejší moderátori sa vo všeobecnosti správajú voči verejne známym osobnostiam kontradiktórne a sú schopní tlačiť na nepoddajných respondentov.*” (Clayman, S. – Heritage, J.: The News Interview. Journalists and Public Figures on the Air. Cambridge University Press, 2004, s. 240)

Možno konštatovať, že nie je v právomoci Rady presne stanoviť, akým konkrétnym spôsobom má moderátor programu v konkrétnych situáciách na vyjadrenia hosta programu reagovať. Vo všeobecnosti však možno konštatovať, že **moderátor môže reagovať napríklad** uvedením iných relevantných názorov, pohľadov alebo relevantných protiargumentov, resp. prostredníctvom upozornenia na to, že na konkrétnu tému existuje aj iný relevantný pohľad, prezentovaním stanoviska dotknutých osôb alebo upozornením, že dotknuté osoby sú neprítomné a nemôžu sa brániť, spresňovaním uvádzaných informácií, upozornením na prílišnú paušálnosť tvrdení hosta, kladením vyjasňujúcich alebo dopĺňujúcich otázok, ktoré by vyzývali hosta programu, aby svoje vyjadrenia bližšie vysvetlil, alebo otázok, z ktorého konkrétneho zdroja informácií alebo z akých faktov host programu vychádzal pri urobení svojich vyjadrení (faktických tvrdení alebo hodnotiacich úsudkov).

Možno konštatovať, že v prípade diskusných programov s jedným hosťom je teda **najmä úlohou moderátora programu, aby svojimi otázkami a reakciami** zabezpečil dodržanie požiadaviek objektívnosti, nestrannosti, názorovej vyváženosti a plurality názorov. Reakcie moderátora reagujúce na vyjadrenia resp. hodnotenia hostí programu však **nie sú jediným spôsobom, ako je možné zabezpečiť pluralitu názorov v programe.** Je vecou redakčnej slobody vysielateľa rozhodnúť o spôsobe spracovania nejakej témy. Pluralitu názorov je možné zabezpečiť aj inými spôsobmi, napríklad **odvysielaním alebo sprostredkovaním (zreprodukovaním) iných relevantných stanovísk** (napr. stanovísk politikov) v priebehu programu alebo **samotným znením otázok položených moderátorom**, ktoré v sebe zahŕňajú aj stanovisko, resp. názor druhej strany sporu, alebo sú polemizujúce či spochybňujúce voči stanovisku zastávanému hosťom programu, a teda majú vyvažujúci účinok a zabezpečujú pluralitu názorov. Keďže z vyššie citovanej judikatúry vyplýva, že pojmy objektivity a nestrannosti sú pružné a ich výklad a obsah závisí vždy od špecifických okolností konkrétneho prípadu, **aj miera povinnosti oponentúry zo strany moderátora závisí od špecifických okolností konkrétneho programu**, napr. od charakteru vyjadrení hostí programu. Prípadné oponujúce reakcie moderátora by teda nemali byť moderátorom vykonávané mechanicky, „za každú cenu“ a „v každom prípade“, t. j. napríklad vo vzťahu ku každému jednému kritickému hodnotiacemu úsudku urobenému hosťom programu. Vo všeobecnosti tiež možno konštatovať, že reakcie moderátora, ktorými moderátor oponujúcim spôsobom reaguje na prípadné sporné tvrdenia hosta programu, by nemali byť iba samoučelné a formálne, ale mali by byť racionálne a zmysluplne konštruované, resp. formulované, a mali by aj reálne prispievať k zvýšeniu názorovej plurality.

Z vyššie uvedených východísk a z účelu zákonnej povinnosti objektívnosti vyplýva, že čím má hosť programu väčší vplyv na formovanie politiky, čím má väčší vplyv na formovanie verejnej mienky alebo čím majú vyjadrenia hosta programu väčší vplyv na politickú súťaž alebo ochranu ústavných hodnôt, tým sa kladú na moderátora programu vyššie nároky a vyžaduje sa tým intenzívnejšie vyvažovanie vyjadrení takéhoto hosta, pretože názory, stanoviská a informácie prezentované takýmto hosťom majú potenciál intenzívne ovplyvniť tvorbu názorov verejnosti, verejnú mienku, chod vecí verejných alebo intenzívne zasiahnuť do politickej súťaže.

Možno konštatovať, že keďže je zložitá presne stanoviť potrebný počet vyvažujúcich reakcií, resp. iných relevantných názorov, ktoré by mali odznieť v konkrétnom programe, v záujme zachovania redakčnej slobody a slobody prejavu vysielateľa je potrebné rešpektovať istú mieru voľnej úvahy vysielateľa pri zabezpečovaní vyváženosti a rôznorodosti, resp. názorovej plurality programu. Aby však bol dosiahnutý účel zákonnej povinnosti objektivity, teda skutočná a účinná ochrana ústavných hodnôt uvedených v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR, táto **miera voľnej úvahy musí byť tým obmedzenejšia**, čím má hosť programu väčší vplyv na formovanie politiky (vnútroštátnej alebo zahraničnej), čím má väčší vplyv na formovanie verejnej mienky alebo čím majú vyjadrenia hosta programu väčší vplyv na politickú súťaž alebo ochranu ústavných hodnôt. V takomto prípade sa preto kladú na moderátora programu vyššie nároky a vyžaduje sa intenzívnejšie vyvažovanie vyjadrení hosta.

Zo skutočnosti, že účelom povinnosti objektivity nie je samoučelná a mechanická vyváženosť, ale ochrana ústavných hodnôt uvedených v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR (t. j. práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, verejného zdravia a mravnosti) vrátane férovej a slobodnej súťaže politických síl, zároveň vyplýva, že otázku, či bola v predmetnom programe zabezpečená objektivita, nestrannosť a či bol predmetný program vyvážený, **nemožno posudzovať mechanicky iba podľa počtu vyjadrení**, resp. stanovísk odvysielaných v programe, ktoré neboli vyvážené iným názorom, alebo podľa počtu reakcií moderátora, ale **vždy treba zohľadniť aj obsah a závažnosť konkrétnych vyjadrení**, resp. stanovísk. Zohľadňovanie iba počtu (kvantity) vyjadrení, ktoré neboli vyvážené (resp. zohľadnenie iba kvantitatívneho pomeru „vyvážených“ a „nevyvážených“ vyjadrení odvysielaných v programe), alebo zohľadňovanie iba počtu reakcií moderátora, by totiž bolo iba formálnym a mechanickým poňatím vyváženosti, avšak skutočná a účinná vyváženosť zahŕňa aj zohľadnenie obsahu a závažnosti odvysielaných vyjadrení. Iba zohľadnením obsahu a závažnosti vyjadrení a zohľadnením vplyvu týchto vyjadrení na ochranu ústavných hodnôt môže dôjsť k skutočnej ochrane ústavných hodnôt a teda aj k naplneniu účelu zákonnej povinnosti objektivity.

Možno preto konštatovať, že v prípade tém s mimoriadne závažným spoločenským, vnútroštátnym, medzinárodným alebo geopolitickým dopadom (vrátane závažných politických sporov alebo závažných sporov o otázkach verejnej politiky), môže aj odvysielanie jednotlivého závažného jednostranného vyjadrenia či stanoviska, týkajúceho sa týchto závažných tém alebo sporov, ktoré nebolo vyvážené iným názorom alebo stanoviskom, mať za dôsledok nedostatok objektivity a nestrannosti programu. Vyššie uvedené konštatovala Rada už v rozhodnutiach č. ROP/3/2024 zo dňa 3. 7. 2024, č. RL/60/2023 zo dňa 20. 12. 2023, č. RL/59/2023 zo dňa 20. 12. 2023 alebo č. RZK/151/2023 a č. RZK/152/2023 zo dňa 22. 11. 2023.

Z rozhodovacej praxe Rady vyplýva, že moderátor diskusného programu je povinný reagovať aj na závažné, vyhranené alebo kontroverzné názory, ktoré sa týkajú medzinárodného diania, ktoré má vplyv na formovanie verejnej mienky alebo na politiku a politické smerovanie Slovenskej republiky. Možno konštatovať, že informácie a správy týkajúce sa medzinárodného diania v súčasnej dobe ovplyvňujú a polarizujú slovenskú spoločnosť čoraz viac – ako príklad možno uviesť informácie o vojne na Ukrajine, o Rusku, o Európskej únii, informácie o politickom vývoji v USA a o jeho vplyve na Európu, o izraelsko-

palestínskom konflikte, informácie o migrácii, o epidémiách a šírení chorôb (napr. COVID-19), informácie o kultúrno-etických otázkach a sporoch v rámci tzv. kultúrnej vojny atď. Zároveň možno tiež konštatovať, že v rámci súčasnej geopolitickej situácie vo svete prebieha aj zápas o sféru vplyvu, pričom jedným z významných nástrojov tohto zápasu je šírenie správ, propagandy a informácií o udalostiach vo svete, a to v tradičných médiách aj na sociálnych sieťach, za účelom ovplyvniť verejnú mienku a názory a správanie voličov v jednotlivých krajinách.

Z nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 307/2014 zo dňa 18. decembra 2014 možno vyvodiť, že účelom zákonnej povinnosti objektivity je ochrana ústavných záujmov uvedených v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR – t. j. práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, verejného zdravia a mravnosti – a v záujme ochrany týchto ústavných záujmov môže byť pri uplatňovaní zákonnej povinnosti objektivity obmedzená sloboda prejavu vysielateľa a právo vysielateľa na šírenie informácií. Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že informácie týkajúce sa medzinárodného diania a medzinárodných konfliktov, ktoré sú predmetom záujmu slovenskej verejnosti alebo ovplyvňujú verejnú mienku na Slovensku alebo politiku Slovenskej republiky, môžu mať vplyv na ochranu ústavných záujmov uvedených v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR a teda regulácia takýchto informácií je v záujme ochrany práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu (vrátane jeho informačnej bezpečnosti), verejného poriadku, verejného zdravia a mravnosti.

Rada v rozhodnutí č. RL/32/2023 zo dňa 30. 8. 2023 uviedla: „Ako vyplýva z vyššie citovaných častí programu, v predmetnom programe odzneli názory J. Sachsa [pozn.: hosta programu] na vojnu na Ukrajine. Konkrétne odzneli vyjadrenia o tom, že USA aj Rusko sa navzájom provokovali od roku 2014, o legitímnych požiadavkách Ruska na nerozširovanie NATO a to tom, že USA zrejme poradilo Ukrajine, aby odišlo z mierových rokovaní konajúcich sa v marci 2022, o tom, že USA, Ukrajina a NATO eskalujú vojnu tým, že hovoria o znovuzískaní Krymu pre Ukrajinu, o tom, že USA platia za Ukrajinu väčšinu mesačných nákladov vedenia vojny, o tom, že treba ubezpečiť Rusko, že po jeho stiahnutí sa z Ukrajiny sa NATO nedostane do Ukrajiny, o tom, že vojnu je možné ukončiť aj tak, že Ukrajina sa zaviazala, že NATO sa nerozšíri po Ukrajinu, že cestu na ukončenie vojny je možné nájsť niekde v strede, o tom, že európski diplomati sa stali najväčšími zástancami vojny a podporujú jej ďalšie trvanie. **Voči uvedeným vyhraneným názorom J. Sachsa neodzneli v rámci posudzovaného programu iné relevantné názorové východiská, či relevantné protiargumenty,** pričom vysielateľ ani iným spôsobom do ich prezentácie nezasiahol. Program tak pôsobil v konečnom dôsledku výlučne jednostranne. Je možné pripustiť, že na vojnu na Ukrajine existujú rôzne názory, o ktorých vysielateľ môže informovať. Zároveň však musí dbať na to, aby bol celý program aktuálnej publicistiky vyvážený a odzneli v ňom aj názory druhej strany. (...) Povinnosť zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. neznamena povinnosť vysielateľa „korigovať“ vyjadrenia, ktoré nie sú v súlade s oficiálnou politickou líniou štátu, ani povinnosť vysielateľa posudzovať správnosť resp. pravdivosť vyjadrení. Povinnosť vysielateľa spočíva vo vyvažovaní kontroverzných, sporných či jednostranných pohľadov, pričom na účely takéhoto vyvažovania disponuje širokou paletou možností. Povinnosť vyvažovať kontroverzné, sporné či jednostranné pohľady teda neznamena „korigovať“ ani „uvádzať na správnu mieru“, ale **v širšom zmysle kontextualizovať a poukázať na širšie súvislosti,** a to práve s cieľom umožniť recipientovi, aby si vytvoril na vec vlastný názor. Moderátorka v predmetnom programe dostatočným spôsobom nereagovala na vyššie uvedené závažné vyjadrenia hosta. Zo strany moderátorky v týchto prípadoch **absentovali jej reakcie, resp. doplňujúce či vyjasňujúce otázky voči hostovi, ktoré by vyzývali hosta, aby svoje závažné tvrdenia bližšie vysvetlil alebo aby uviedol konkrétne zdroje alebo fakty pre svoje tvrdenia alebo ktoré by konfrontovali jeho závažné hodnotenia a tvrdenia s inými relevantnými argumentmi.**“

Rada v rozhodnutí č. RL/12/2022 zo dňa 7. 9. 2022 uviedla: „...ak host programu prezentuje len jeden uhol pohľadu na diskutovanú tému, je práve úlohou moderátora kladením vyvažujúcich otázok a argumentov zabezpečiť objektivitu a nestrannosť prezentovaných informácií. (...) Rada uvádza, že média zohrávajú v súvislosti s informovaním verejnosti významnú úlohu. Nielen sprostredkovaním

informácií ponúkajú recipientovi možnosť získavať obraz o spoločenskom prostredí, ale ho určitým spôsobom aj formujú tým, že nastolujú určité témy a ovplyvňujú spôsob ich spracovávania recipientmi. Účastník konania informoval o téme, ktorá bola a aktuálne je **široko diskutovaná, rezonujúca v spoločnosti a má úca celosvetový význam**. Práve s ohľadom na tieto skutočnosti je nanajvýš dôležité zabezpečiť a dbať o uchovávanie plurality informácií v spravodajských a v publicistických programoch, keďže práve objektívne a nestranné informácie s rozdielnymi názormi a myšlienkami sú kľúčovým aspektom demokratickej spoločnosti. Podľa názoru Rady vyjadrenia [hosta programu] o príkladoch propagandy – o výlučne troch vojenských konfliktoch, v ktorých bolo zapojené USA, resp. NATO a ktoré nemali žiadny súvis s aktuálnou situáciou na Ukrajine, vyjadrenia, že konflikt v Donbase je skôr dôsledok toho, že sa NATO rozšírilo na východ, vyjadrenia, že za konflikt na Ukrajine môže aj americká vnútropolitická situácia, vyjadrenia, že požiadavky Ruska sú racionálne, že V. Putin nie je odtrhnutý od reality ani bláznivý diktátor, že zahraničná politika európskych štátov je v podruží USA, či vykresľovanie NATO ako hrozby pre Rusko a naopak vyjadrovanie určitého pochopenia pre požiadavky Ruska, **vyznievali jednostranne**. Verejné vysielanie obsahov, ktorých esenciálnou súčasťou sú takéto vyjadrenia v čase potenciálne hroziaceho a neskôr už aj prebiehajúceho vojenského konfliktu na Ukrajine, môže nesporne z hľadiska verejného poriadku viesť k nárastu takých prejavov v spoločnosti, ktoré nie sú želanými spoločenskými atribútmi. Rada je ale toho názoru, že práve v takýchto prípadoch je vzhľadom na okolnosti dôvodné zo strany recipienta **očakávať adekvátny zásah moderátorov programov v podobe prípadnej korekcie, vyváženia, či dania sporných informácií do kontextu**. Hoci teda z formálneho hľadiska v programe ohľadom prezentovanej problematiky odznelo stanovisko relevantného respondenta, **záujem na ochrane verejného poriadku a informovania verejnosti je, podľa názoru Rady, v prípade témy programu tak vysoký, že odôvodňuje klásť zvýšený dôraz na jeho celkové spracovanie v podobe zabezpečenia jeho objektívnosti.**“

* * *

Ako už bolo uvedené vyššie, z účelu zákonnej povinnosti objektívnosti, ktorým je ochrana ústavných hodnôt uvedených v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR (t. j. práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, verejného zdravia a mravnosti, vrátane férovej a slobodnej súťaže politických síl v demokratickej spoločnosti), vyplýva, že čím má hosť programu väčší vplyv na formovanie politiky, verejnej mienky alebo čím väčší vplyv majú vyjadrenia hosta programu na politickú súťaž alebo ochranu ústavných hodnôt, tým sa kladú na moderátora programu vyššie nároky a vyžaduje sa tým intenzívnejšie vyvažovanie vyjadrení takétoho hosta, pretože názory, stanoviská a informácie prezentované takýmto hosťom majú potenciál intenzívne ovplyvniť tvorbu názorov verejnosti, verejnú mienku, vnútroštátnu aj zahraničnú politiku alebo intenzívne zasiahnuť do politickej súťaže.

Podpredseda Národnej Rady Slovenskej republiky má obvykle z titulu výkonu svojej funkcie veľký priestor na vyjadrovanie svojich názorov v spravodajských programoch aj v programoch aktuálnej publicistiky. Aj z dôvodu jeho vplyvu na vnútroštátnu aj zahraničnú politiku a na správu vecí verejných mávajú médiá záujem o jeho vyjadrenia, a ak poskytne pre médiá vyjadrenie, toto vyjadrenie máva obvykle veľkú mediálnu publicitu. Zároveň, vyjadrenia podpredsedu Národnej Rady Slovenskej republiky sa netýkajú iba vnútroštátnej a zahraničnej politiky, správy vecí verejných a fungovania štátu (otázok verejnej politiky), ale týkajú sa aj politických sporov a politickej súťaže s inými politickými stranami. Vyjadrenia takétoho hosta, ktorý je jedným z najsilnejších politikov v štáte, majú veľký vplyv na formovanie verejnej mienky, na formovanie voličských preferencií a názorov, na atmosféru v spoločnosti, na formovanie vnútroštátnej aj zahraničnej politiky štátu, medzinárodné vzťahy Slovenska s inými štátmi, a majú potenciál výrazne ovplyvňovať politickú súťaž medzi politickými stranami – a to v prospech hosta a jeho strany alebo v neprospech jeho politických súperov. Podpredseda Národnej Rady Slovenskej republiky môže zároveň vo svojich vyjadreniach ohlasovať aj svoje politické zámery, ktoré bude presadzovať, získavať si podporu verejnosti pre svoje politické kroky, a tým formovať politiku štátu, resp. verejnú politiku.

Z účelu zákonnej povinnosti objektívnosti, ako ju formuloval Ústavný súd SR v náleze sp. zn. II. ÚS 307/2014 možno vyvodiť, že v prípade programov, ktorých hostia sú osoby s výrazným politickým vplyvom, vplyvom na formovanie verejnej mienky a politickú súťaž, by mal byť aj moderátor programu viac aktívny, aby zabezpečil účinnú ochranu ústavných hodnôt uvedených v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR. V prípade hostia, ktorý je podpredseda Národnej Rady Slovenskej republiky, by preto vysielateľ, resp. moderátor mal vo zvýšenej miere dbať na vyváženosť programu. Vzhľadom na to, že jeho vyjadrenia majú potenciál výrazne ovplyvňovať aj politickú súťaž medzi politickými stranami (a to v jeho prospech alebo v neprospech jeho politických súperov), za účelom, aby bola v programe zabezpečená vyváženosť a aby bolo zabránené zvýhodňovaniu, resp. znevýhodňovaniu niektorej zo strán v politickej súťaži, moderátor by mal vo zvýšenej miere dbať na vyvažovanie vyjadrení inými relevantnými názormi a argumentmi, resp. názormi jeho politických súperov v politickej súťaži.

Pri zabezpečení vyváženosti programu je podstatné zabezpečenie názorovej plurality. Názorovú pluralitu môže vysielateľ zabezpečiť aj iným spôsobom ako otázkami a reakciami moderátora. Môže napríklad odvysielať zábery s inými relevantnými názormi, resp. s názormi alebo stanoviskami politických súperov hostia programu. Avšak v bezprostrednej diskusii, kde vysielateľ ani moderátor nemôžu presne predvídať, aké vyjadrenie host programu prednesie, alebo akú tému či otázku otvorí, je možné zabezpečiť vyváženosť programu najmä reakciami moderátora – napr. otázkami (doplňujúcimi, vyjasňujúcimi) alebo upozorňovaním na iné relevantné argumenty na diskutovanú tému.

Z účelu zákonnej povinnosti objektívnosti a nestrannosti, ako ju formuloval Ústavný súd SR v náleze sp. zn. II. ÚS 307/2014, ktorým je skutočná a nie iba formálna ochrana ústavných hodnôt uvedených v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR, možno vyvodiť, že aj diskusie s takým hosťom, ako je podpredseda Národnej Rady Slovenskej republiky, ktorý má silný vplyv na formovanie verejnej mienky a politiky, nemožno posudzovať iba kvantitatívne a mechanicky podľa počtu reakcií moderátora alebo podľa kvantitatívneho pomeru vyvážených a nevyvážených vyjadrení. Vždy je potrebné zohľadniť aj obsah a závažnosť vyjadrení hostia programu, ktoré zostali nevyvážené iným relevantným názorom.

* * *

Posúdenie predmetného programu a aplikácia vyššie uvedených východísk na predmetný prípad:

V predmetnom programe odznelo nasledovné:

Diana Štrusová, moderátorka

„Pán Danko, od Nového roka tá najhorúcejšia téma, k nám neprúdi ruský plyn cez ukrajinské územie po rozhodnutí Volodymyra Zelenského. Schvaľujete koncoročnú cestu predvianočnú premiéra do Moskvy?“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Tak v prvom rade treba povedať, že ruský plyn do Európy prúdi, ale nie cez Ukrajinu, pretože bez ruského plynu by ekonomiky Európy zlyhali. On sa tvári, že či je z Azerbajdžana, či je zo severu alebo je skvapalnený, ale tá ako sa hovorí klasicky ruská molekula tam je. V 2. rade treba povedať, že pán Zelenský urobil niečo, čo sa dá pochopiť z pozície jeho ako prezidenta, ktorý nie je už riadne zvoleným prezidentom a dosluhuje a má pred sebou ťažkú budúcnosť, keďže v Spojených štátoch amerických došlo k voľbe Donalda Trumpa, ktorý sa netají tým, že by chcel problém na Ukrajine vyriešiť riešením, ako som aj ja v minulosti opakovane hovoril na príklade Cypru, kde v roku myslím 74 napadli Turci Cyprus a vytvorila sa demilitarizovaná zóna a taký istý príklad bude podľa mňa na Ukrajine, že tam budú cudzie vojská strážiť nejakú zónu a pán Zelenský hľadá riešenia, čo ďalej. Bolo prekvapivé, keď Biden súhlasil s raketami stredného doletu a teraz Zelenský ultimatívne ukončil vlastne transport plynu. Treba povedať, že je to veľká škoda pre Európu aj pre Slovenskú republiku, aj Maďarsko. V kontexte tých vyhlásení ľudia majú prehľad. Nechcem tu opakovať veci a treba povedať, že ten ťažký priemysel sa presúva do Indie, do Číny, takže Rusi neprichádzajú o svoj zdroj príjmov a určite by na tom bol

Gazprom veľmi zle, ak by mal závisieť ekonomicky len od Európskej únie. Je mi to ľúto, vytvorilo to napätie úplne zbytočné, dá sa povedať ku koncu tohto konfliktu, keďže predpokladám, že ukončený bude. Slovensko si plnilo svoje úlohy vo vzťahu k Ukrajine, na mnohé veci doplácame, ale aj na území Slovenskej republiky sme preplácali ubytovanie, starali sa o deti, ktoré tu žijú a určite nie je dôstojné ani hodné vzťahu dobrých susedov, aby takýto pingpong medzi prezidentom Ukrajiny a premiérom Slovenska bol. Podporujem Roberta Fica, dobre, že tam išiel, vedel som o tej návšteve, a žiaľ, veľká politika je v mnohých veciach mimo nás.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Spomínate aj Volodymyra Zelenského. Vidíte za tým troška aj možno iný cieľ a inú politiku, nielen tie argumenty, že aby Rusko nedostávalo financie práve z toho tranzitu na financovanie vojny, čo, samozrejme, vieme, že to nie sú jediné zdroje financovania konfliktu.“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Viete čo, keď Západ chce rozložiť štát, tak si nájde takú politickú figúrku. Vidíme to, že v Rumunsku sa im nehodil prezident, zrušili voľby, vidíme taký problém v Gruzínsku, vidíme taký problém v Moldavsku, aj my sme tu mali prezidentku Čaputovú, ktorá sa zrazu objavila ako najmúdrejšia, najkrajšia. Proste slabý líder na čele štátu. Medzi takých slabých lídrov ja radím aj Macrona a vrátim sa k pánovi Zelenskému. On bol na zoznamoch Panama Papers ako herec, ktorý neplatil doma riadne dane a je dneska, povedzme, nechcem použiť to slovo, ako hovoria, že užitočný, poviem človečik, pre potreby nie ukrajinského ľudu, lebo ten skutočný Ukrajinec ten naozaj trpí a my chceme mať dobré vzťahy s ukrajinským národom. Ale Zelenský je nástroj záujmov Západu, pretože ten konflikt evidentne slúži na jednu vec, že sa euro oslabuje, dolár silne, že sa európske štáty museli, východné, zbaviť postsovietskych zbraňových systémov. Museli sme nakúpiť americké systémy, takže do toho prichádza dodávka potravín. Treba si uvedomiť, že z Ukrajiny sem prúdi naozaj obrovské množstvo potravín, ktoré bude likvidovať čím ďalej viac aj európske poľnohospodárstvo. Sú to všetko peniaze západných firiem, osobitne Spojených štátov amerických, takže Zelenský nie je v týchto veciach svojprávny, a tak sa aj snažím to pochopiť. Na druhej strane to, čo urobili, je škoda aj pre Ukrajinu. Treba povedať, že aj Ukrajina mala veľké príjmy z tranzitu a je to veľký hriech pre ekonomiku Európy, pretože Európa bude na základe aj tohto rozhodnutia stagnovať.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Dobre. Podľa si ešte rozmeniť aj toto premiérove Ficovo stretnutie v Moskve na drobné. My sme vedeli, že k 31.12. tá zmluva skončí. Nebolo to možno neskoro a čo čakal možno podľa vás aj premiér, že vyrokuje, keď jednoducho tá zmluva končí?“

Z vyššie uvedeného citátu vyplýva, že moderátorka najskôr skonštatovala situáciu, že ruský plyn od Nového roka neprúdi na naše územie cez ukrajinské územie v dôsledku rozhodnutia Volodymyra Zelenského a následne sa hosťa programu opýtala, či schvaľuje koncoročnú cestu premiéra do Moskvy. Host programu vo svojej odpovedi uviedol viaceré sporné alebo fakticky nepresné a zvádzajúce tvrdenia, ako napríklad, že „ruská molekula je v každom plyne“, alebo „Zelenskyj nie je riadne zvoleným prezidentom“. Výrok predsedu SNS Andreja Danku, že prezident Ukrajiny Volodymyr Zelenskyj „nie je riadne zvoleným prezidentom a dosluhuje“, je fakticky nepresný, zavádzajúci a v kontexte politického diskurzu potenciálne zavádzajúci. Zelenskyj bol legitímne zvolený v apríli 2019 vo voľbách uznávaných medzinárodným spoločenstvom, pričom voľby sa konali v súlade s ukrajinskou ústavou a volebným procesom. Jeho mandát, trvajúci päť rokov, je stále platný, pokiaľ nedôjde k predčasnému ukončeniu jeho funkcie alebo rezignácii, čo sa nestalo. Takéto tvrdenie preto nielenže odporuje overiteľným faktom, ale môže aj zavádzať verejnosť ohľadom legitímnosti hlavy cudzieho štátu, čím sa stáva nevhodným pre serióznú politickú diskusiu. Taktiež takéto tvrdenie ohrozuje informatívnu objektivitu relácie tým, že môže viesť divákov k nesprávnemu vnímaniu legitímnosti zahraničného štátneho predstaviteľa.

Výrok predsedu SNS Andreja Danku, že prezident Ukrajiny Volodymyr Zelenskyj je „nástroj záujmov Západu“, „užitočný človečik“ a „nie je svojprávny“, predstavuje subjektívnu interpretáciu kombinovanú s nepodloženým naratívom, ktorý nie je podporený overiteľnými faktami. Tieto tvrdenia môžu zavádzať verejnosť a skresľovať obraz legitímnych politických procesov na medzinárodnej scéne.

Rovnakým spôsobom sú zavádzajúce aj výroky o „rozkladaní štátov Západom“ a o údajnom „zrušení volieb v Rumunsku, lebo sa im nehodil prezident“ – ide o nepravdivé tvrdenie, keďže voľby v Rumunsku prebehli v súlade s legislatívou a žiadne zrušenie nebolo politicky motivované týmto spôsobom. Sporné je aj porovnávanie Zelenského s prezidentkou Zuzanou Čaputovou, ktorú Danko opisuje subjektívnymi hodnoteniami ako „najmúdrejšia, najkrajšia“, čím sa do diskusie vnášajú osobné hodnotiace súdy namiesto overiteľných faktov.

Moderátorka Diana Štrusová v priebehu diskusie nereagovala na viaceré sporné a fakticky nepresné výroky Andreja Danko konfrontačne ani overovacou otázkou. Nepoužila žiadnu formu faktickej korekcie ani nevytvorila priestor pre vyjasnenie tvrdení, ktoré mohli zavádzať verejnosť. Moderátorka ani nenadviazala otázkou, ktorá by umožnila divákovi objektívne posúdiť pravdivosť alebo opodstatnenosť týchto tvrdení, a neposkytla potrebný kontext, ktorý by oddelil subjektívne interpretácie respondenta od overiteľných faktov.

Takýto prístup z pohľadu žurnalistických štandardov znamená, že rozhovor pôsobí skôr ako platforma na prezentovanie politických názorov bez kontroly faktov. Absencia konfrontácie alebo faktickej korekcie znižuje informatívnu hodnotu relácie a zvyšuje riziko, že diváci prijmú zavádzajúce alebo sporné výroky ako objektívne informácie. Moderátorka tým pádom nenaplnila základnú funkciu politického rozhovoru, ktorou je nielen sprostredkovať postoj respondenta, ale aj overiť jeho tvrdenia a poskytnúť divákovi relevantný kontext.

V predmetnom programe tiež odznelo nasledovné:

Diana Štrusová, moderátorka

„Dobre. Pod’me si ešte rozmeniť aj toto premiérove Ficovo stretnutie v Moskve na drobné. My sme vedeli, že k 31.12. tá zmluva skončí. Nebolo to možno neskoro a čo čakal možno podľa vás aj premiér, že vyrokuje, keď jednoducho tá zmluva končí?“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Viete, treba povedať, že sú veci, ktoré verejnosť vie, ktoré robíme, a sú veci, ktoré sa k verejnosti nedostanú, alebo nemajú kedy a mnohé veci vyzerajú v médiách ináč ako ich riešime. Treba povedať, že pani ministerka hospodárstva bola opakovane v Petrohrade, kde prvýkrát nemala šťastie na stretnutie so šéfom Gazpromu a potom, pri tom vystupňovaní situácie je treba, aby na úrovni premiéra alebo prezidenta, žiaľbohu náš prezident sa takýchto vecí štíti, on vždy čaká až na to, keď je vec vyriešená. Je treba to riešiť, takže ja som vedel zo svojich zdrojov a potom už aj od Roberta Fica myslím, že to malo byť o 4. hodine v ten deň kedy sa stretli, bolo to trošku posunuté. Premiér načerpal informácie o tom, ako sa tá situácia vyvíja, pretože aj tu niektoré médiá to podávali ako keby tí zlí Rusi opäť nechceli dodávať plyn a treba povedať, že ak by Rusi naozaj chceli robiť zle a zastavia nám dodávky jadrového paliva, tak sme skončili. Máme veľký problém, 60 percent zdrojov Slovenska je z atómovej energie. No a to, čo chcem aj ja urobiť, čo bolo dlhodobo avizované, je, že máme tam mať návštevy na úrovni ruskej Dmy ministrov, osobitne priemyslu a chcem ľuďom na Slovensku odkryť oči, že tu je to deklarované ako keby v Rusku žiadne nemecké, americké firmy neobchodovali, ale my musíme s týmito partnermi na úrovni Ruskej federácie komunikovať, lebo s nimi komunikujú veľké štáty.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Dovoľte mi, keď hovoríte o Denise Sakovej, je to o tom, že možno sa nedohodla, nevyrokovala niečo, preto išiel do tej Moskvy 22-ho premiér?“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„To sú vzájomné veci, ktoré sa dlhodobo aj pripravovali. Však samozrejme, že to finálne stretnutie, a na to treba aj politickú odvahu, vidíte, ako je lynčovaný Robert Fico, vidíte dokonca mňa, prezident Slovenskej republiky Peter Pellegrini mi odkázal, že v tom nevidí význam v tejto fáze, ale ja chcem povedať, že ja som nikdy nebol politik, ktorý, povedzme, nešiel do boja, alebo nešiel do podstaty problému. Nebál som sa chodiť na rozdiel od prezidenta po demonštráciách, vždy som hovoril svoje veci, aj pri očkovaní názory, ale pre mňa je to dôležité, že áno, Robert Fico išiel, načal tento dialóg. Ten

dialóg budeme aj my na úrovni parlamentu rozvíjať a ja na tom nevidím nič zlé, keď líder Slovenskej republiky povie v Ruskej federácii aj náš postoj.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Dobre. Jedna ešte otázka. K tomuto stretnutiu. Odkiaľ možno budeme my čerpať plyn? Máme tu normálne 4 strany, aj z Nemecka, z juhu, ako to vidíte?“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„No, v prvom rade je tu ešte jeden veľký problém, a to je, že iný typ plynu spôsobuje problémy aj pri spaľovaní aj pri nastavení horákov a ďalších vecí. Takže ono to nie je celkom tak, že zo dňa na deň môžete prestať odoberať určitý typ plynu. Každý má inú štruktúru. Ja si myslím, že budeme hľadať alternatívy a znova to bude také falošno-európske, že v Európe budú rozprávať, že už sme sa odstrihli od dodávky. To je na jadrovom palive, že francúzska firma nám bude dodávať jadrové palivo, len podstata je taká, že žiadne iné jadrové palivo do našich elektrární ako ruské ísť nemôže. To si nikto nelajzne, takže znova to bude taká falošnosť v Európe, že na jednej strane sa vyvoláva konflikt z Bruselu voči Ruskej federácii, rôzne sankcie a na druhej strane aj to, čo ja chcem sem s tými informáciami prísť, je skutočnou pravdou, že západné spoločnosti ďalej fungujú na ruskom trhu. Ja si neviem predstaviť, že by Airbus prestal mať vzťahy s Aeroflotom, obaja by na to doplatili. Myslím, že Airbus by prišiel o obrovský odbyť výrobkov a takých veľkých spoločností v Rusku je naďalej X. To len tu sa to deklaruje akože vy, Slováci, malý národ, buďte ticho, my veľkí obchodujeme a buďte radi, že ste radi. A to je ten postoj, ktorý nám Brusel zazlieva, či Robertovi Ficovi na úrovni premiéra alebo mne na úrovni parlamentu, že si vôbec dovoľíme mať svoj názor, ale my nie sme v Európskej únii ako otroci a odmietam byť v únii akože poskok nejakého Bruselu.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Tomu rozumiem, aj poznáme vaše stanoviská. Prejdime ďalej, vy sa chystáte do Moskvy. Taktiež s akým cieľom, vystúpite aj v Dume? Aká bude podstata?“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Treba povedať, že vystúpiť v ruskej Dume, to sa dá raz za život a myslím, že len nejak 30 ľudí to v histórii tú česť malo. Takže to nie je, že pridete a vystúpite. Je to česť pre každého politika a ja som na to hrdý, že som medzi 30 plus mínus svetovými lídrami, ktorí tam vystúpili. Po druhé. Okrem toho som mal česť aj v srbskom aj českom parlamente vystúpiť, čo sú naozaj pre mňa silné zážitky, ale v každom prípade ten môj cieľ je sa stretnúť so šéfom ruského parlamentu, pochopiť určité pozície, legislatívu, obnoviť niektoré vzťahy, otvoriť vzťahy na... Kto iný ako poslanci majú urobiť ten prvý krok? Možnože práve aj v tom sa Peter Pellegrini mylí, lebo ja si myslím, že práve tie parlamenty majú ten priestor urobiť také prvé stretnutie po tak dlhom období, načerpať nové informácie, prísť sem s informáciami, lebo tie informácie sú tu jednostranné. Potom by sme sa mali stretnúť s pani Matvienko, ktorá je Saviet federácii predsedníčkou, jednoducho to je druhá komora Ruskej federácie. Poobede by som mal mať bilaterálne stretnutie s podpredsedom vlády a s ministrom priemyslu. Tam by som chcel sa zamerať na informácie týkajúce sa pozícii priemyslu, potravinovej sebestačnosti ruskej federácie a mnohé iné otázky, ktoré chcem načerpať, aby som to tu ľuďom vedel rozprávať, vrátane informácií o zahraničných spoločnostiach a, samozrejme, aj pomôcť k tomu ďalšiemu rokovaniu a očakávam, že možno sa mi ešte podarí stretnúť aj s inými ministrami vlády. Pre mňa je dôležité, že ideme 6 členná delegácia. Ide Tibor Gašpar, ide Rišo Gluck, mladý šikovný poslanec za Smer, ide Adam Lučanský, náš poslanec za SNS a myslím, že ešte 2 poslanci zo Smeru. Mali by sme mať v delegácii pokiaľ viem aj zástupcu SPP, pretože budeme sa snažiť aj otvárať dvere našej štátnej spoločnosti a ja na tom nevidím nič zlé a nech na mňa útočí, kto chce, ako chce, ja si vždy myslím, že Ruská federácia je tak svetová veľmoc a taká pozícia, ktorú tam my máme, že bol by hriech to nevyužívať do budúcnosti.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Dobre. Idete vlastne zlepšovať vzťahy aj oproti tomu možno akú zahraničnú politiku razili aj predošlé vlády, aj tá úradnícka aj vláda Eduarda Hegera, respektíve Igora Matoviča.“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Ale tu by som chcel povedať, pani redaktorka, mnoho ľudí nevie, že Igor Matovič, keď sa kupoval Sputnik, prišiel na ruské veľvyslanectvo, sadol si tam a nikto ho neprijal. Ja keď som tam bol ako dá sa povedať človek bez funkcie, som riešil práve aby Slovensko nebolo penalizované za Sputnik. Hrozila nám pokuta vo výške niekoľko desiatok miliónov za neodbratie Sputniku, a to isté sa deje každému, kto

príde do Ruska a nemá kontakty, že môže tak akurát ostať stáť na vrátnici a nikto ho neprijme, takže je to dôležité, tie vzťahy držať.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Do akej miery vás zaujíma, čo si o takýchto návštevách aj vašej, aj premiérovej myslia iní európski lídri?“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Mňa zaujíma Slovensko. Ja som sa už naučil v politike v Európskej v kontexte, že v roku 2016 som predsedal pri predsedníctve rady Európskej únie všetkým parlamentom na Slovensku. Mal som tu všetkých lídrov a ja som pochopil, že oni na nás všetci kašľú. Ich nezaujíma nič iné, len ich štát a ja si myslím, že príde čas, kedy sa treba reálne rozprávať, ako sa nastaví vzťahy v Európskej únii, pretože tá totalita Európskej únie, Bruselu, to zadlžovanie naše, ten despotizmus, tie hlúpe zákony, ktoré prijímajú, vrátane Greend Dealu, to nás zabíja. Takže čo si myslí nejaký..., čo si myslí Ursula Von der Leyen, ale aj obdobní naši nešťastníci, lebo ja som veľký kritik aj Maroša Šefčoviča. Žiaľbohu, vláda mu dala dôveru, ale čo si myslia ľudia, ktorí zarábajú 35 000 mesačne v Bruseli ma nezaujíma.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Dobre.“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Oni sú odtrhnutí od reality.“

Z vyššie uvedeného citátu vyplýva, že moderátorka Diana Štrusová otvorila tému premiérovej návštevy Roberta Fica v Moskve a jej súvislosti s ukončením dodávok plynu, pričom smerovala rozhovor k praktickým dopadom tejto cesty a možnostiam riešenia energetickej situácie Slovenska. Cieľom jej otázok bolo umožniť Andrejovi Dankovi objasniť motiváciu premiéra a vyjadriť sa k diplomatickým a politickým dôsledkom stretnutia, avšak spôsob, akým moderátorka kládla otázky, bol výrazne pasívny a neutvrďoval overenie faktických informácií.

Andrej Danko reagoval rozsiahlymi monológmi, v ktorých detailne popisoval prípravu a priebeh stretnutia Fico-Putin, pričom vyzdvihoval vlastnú informovanosť zo svojich zdrojov a zároveň kritizoval médiá za údajné skresľovanie informácií. Poukazoval na energetickú závislosť Slovenska od ruského plynu a jadrového paliva a prezentoval komunikáciu s ruskou stranou ako nevyhnutný krok na ochranu záujmov Slovenska. Zároveň Andrej Danko systematicky kritizoval európske a západné inštitúcie, označoval ich rozhodnutia za poškodzujúce Slovensko a prezentoval Slovensko ako odtrhnuté od reálnych záujmov veľkých mocností. Pri tejto prezentácii svojich názorov a politických hodnotení kombinoval fakty s osobnými interpretáciami a subjektívnymi súdmi, pričom mnohé z jeho tvrdení o politických procesoch, energetike a medzinárodných vzťahoch neboli overiteľné ani kontextualizované.

Moderátorka počas predmetnej časti rozhovoru neplnila aktívnu kontrolnú rolu, ktorá je štandardom profesionálnej žurnalistiky pri vedení politických diskusií. Nepoložila otázky smerujúce k overeniu presnosti výrokov respondenta, nevyžiadala od neho oddelenie subjektívnych interpretácií od overiteľných faktov a neposkytla divákovi potrebný kontext na samostatné posúdenie tvrdení. Takýto prístup umožnil hostovi prezentovať rozsiahle monológy kombinujúce subjektívne hodnotenia, politické interpretácie a fakticky neoveriteľné tvrdenia, bez účinnej kontroly ich pravdivosti. Následne bol diskurz posunutý do roviny politickej prezentácie osobných názorov, čím sa znížila informatívna hodnota relácie a zvýšilo sa riziko, že verejnosť prijme subjektívne a politicky zafarbené tvrdenia ako objektívne informácie.

V širšom kontexte celého rozhovoru, kde prvá časť analyzovala dodávky plynu a tvrdenia o Zelenskom, druhá časť rozoberala stretnutie Roberta Fica v Moskve a energetickú problematiku a tretia časť mierové rokovania, sa opäť ukazuje vzorec, v ktorom moderátorka poskytuje Andrejovi Dankovi výrazný priestor na prezentáciu jeho politických interpretácií bez overovania faktov alebo vyžiadania presných dôkazov. Takýto spôsob vedenia rozhovoru znižuje informatívnu hodnotu relácie a zvyšuje

riziko, že diváci prijmú subjektívne a potenciálne nepresné politické tvrdenia ako fakty, čím sa znižuje objektivnosť a vyváženosť diskusie.

V predmetnom programe tiež odznelo nasledovné:

Diana Štrusová, moderátorka

„Po stretnutí Roberta Fica a Vladimíra Putina sa začalo hovoriť o mierových rokovaníach na pôde Slovenska. Čo si o tom myslíte? Je to vôbec reálne?“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Ja som túto myšlienku asi 2 roky dozadu načrtol v kontexte toho, že Bratislava je tým ideálnym miestom, keď sa o toto snažila Budapešť, a ešte som vtedy vyzýval aj prezidentku Čaputovú ako mimoparlamentná strana, a aby uvažovali od poskytnutím miesta na príklade stretnutia, poviem v minulosti, myslím že George Bush a Putin už Bratislavu poznajú. Bratislava má aj mierovú históriu - Bratislavský mier, to znamená, my sme tým komplexným mestom, ktorý z hľadiska polohy a bezpečnosti to vie ponúknuť. A práve by som čakal aj inú reakciu opozície, že by sa pridali k tomuto mierovému návrhu, že by práve kontaktovali a vyzývam ich, osobitne aj Čaputovú a mnohých iných, nech práve Zelenského presvedčia, aby to rokovanie bolo v Bratislave. My to vieme dohodnúť s Ruskou federáciou s prezidentom Putinom, oni môžu dohodnúť Zelenského. Nech telefonujú tí, ktorí vedú Donaldovi Trumpovi, ale proste veď na konci dňa nemusíme mať rovnaké názory, len nech obaja - aj Progresívne Slovensko aj SNS, aj Smer, nech robíme pre Slovensko. Veď o tom to je. Veď my sa tu hádame o hlúpostiach a podstatné veci pre náš národ utekajú. A ja neopovrhujem Šimečkom, ak ho niekto prijme na Západe a niečo urobí pre Slovensko, však nech to ukáže. Ja len hovorím, že Západ na nás kašle a keď niečo vieme vybaviť, tak len v Ruskej federácii.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Veríte vôbec v nejaké takéto najbližšie ukončenie vojny formou takýchto debát diplomatických?“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Tento rok som mal 50, teda minulý rok a už som trochu taký v mnohých veciach otupený a skúsenejší a každý konflikt je výzvou na riešenie a každá takáto krízová situácia, pokiaľ je človek normálny, ho musí poučiť. Takže ja verím a vždy som veril v dobro v ľuďoch. A to je možno aj niekedy môj problém v politike, a ja verím v dobro a v čestné slovo, jednoducho verím, že ten konflikt sa usporiada, lebo sa usporiadať musí a je to len otázka politického tlaku.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Na Vladimíra Putina je vydaný aj medzinárodný zatykač. Čo by to znamenalo, ak by prišiel na Slovensko? Legislatívne, viem čo by to malo znamenať, ale bolo by reálne?“

Andrej Danko (SNS), predseda strany, podpredseda NR SR

„Myslím, že aj na izraelských predstaviteľov je medzinárodný zatykač, sú to normálne politické tance a neviem si predstaviť, kto by zatýkal Vladimíra Putina pri pozícii Ruskej federácie. Všetky tieto veci sa vyriešia a určite tých, tých názorov na tento problém je veľa a ja nechcem zosmiešňovať aj tribunál alebo vyhlásenia, ale treba povedať, že tie informácie aj o tejto skutočnosti sú skreslené, ale v každom prípade skončí to dialógom mocností. Vždy to tak bolo a na konci dňa malí, ktorí sa pridali na 1 a 2. stranu slepo, potom trpeli. Preto my chceme mať dobré vzťahy aj so Spojenými štátmi americkými, aj s Nemeckom, aj s Bruselom, aj s Ruskou federáciou a nech si o tom myslí kto chce čo chce, my nie sme nesvojprávnymi ľuďmi.“

Diana Štrusová, moderátorka

„Prejdeme ku koalíčným vzťahom. Prebehli už nejaké rokovania, ktoré by možno smerovali k upokojeniu stavu? Vy ste už povedali, ste urobili v podstate taký, taký prvý krok, že podporíte kandidáta Hlasu na post predsedu národnej rady, čo už 9 mesiacov nemáme obsadený tento post. Je toto možno aj váš krok k upokojeniu vzťahov?“

Z vyššie uvedeného citátu vyplýva, že moderátorka Diana Štrusová otvorila tému možného ukončenia vojny a iniciovala diskusiu o realistickosti mierových rokovaní na pôde Slovenska. Touto otázkou vytvorila priestor, aby respondent Andrej Danko prezentoval svoj názor na úlohu Bratislavy ako

potenciálneho miesta diplomatických rokovaní, pričom Danko svoje tvrdenia rozvinul do rozsiahlych monológov obsahujúcich politické interpretácie, subjektívne hodnotiace súdy a osobné názory na zahraničnú politiku.

Danko opakovane poukazoval na historický a geografický kontext Bratislavy ako vhodného miesta pre mierové rokovania a kritizoval opozíciu, vrátane prezidentky Zuzany Čaputovej, Progresívneho Slovenska a Zelenského, za údajný nedostatok aktivity pri podpore mierového riešenia. Zároveň zdôrazňoval, že Západ podľa jeho názoru nerešpektuje slovenské záujmy, a tvrdil, že Slovensko musí využiť vlastné kontakty s Ruskou federáciou.

V ďalších odpovediach Andrej Danko vyjadril optimizmus a dôveru v dobro ľudí a čestné slovo ako prostriedok riešenia konfliktu a naznačoval, že politický tlak umožní mierové usporiadanie situácie. Diskutoval aj o medzinárodnom zatykači na Vladimíra Putina, pričom jeho tvrdenia o praktickej nereálnosti zatknutia a údajnom skreslení informácií sú subjektívne a neoverené. Zároveň opätovne zdôraznil potrebu udržiavať dobré vzťahy so všetkými relevantnými štátmi a organizáciami. V súvislosti s koalíčnymi vzťahmi Andrej Danko prezentoval svoj krok podpory kandidáta Hlasu na post predsedu Národnej rady ako prvý krok k stabilizácii vnútropolitických vzťahov.

Moderátorka počas celého priebehu rozhovoru nereagovala spôsobom, ktorý by si vyžadoval od respondenta vysvetlenie alebo opodstatnenie jeho tvrdení, nekládla mu žiadne otázky smerujúce k overeniu faktickej presnosti jeho výrokov a nenavádzala ho k tomu, aby odlíšil vlastné subjektívne hodnotenia a interpretácie od objektívnych a overiteľných informácií. Otázky boli väčšinou umožňujúce a poskytovali Andrejovi Dankovi priestor na rozsiahle monológy bez nutnosti overenia faktov alebo poskytnutia objektívneho kontextu pre divákov. Nespresnila právne ani historické súvislosti ani neoddelené subjektívne hodnotenia respondenta od overiteľných informácií.

Otázky boli vo väčšine pasívne a umožňujúce, napríklad „Čo si o tom myslíte?“, „Veríte vôbec...?“, „Prejdeme ku koalíčnym vzťahom...“, bez snahy oddeliť subjektívne hodnotenia respondenta od faktických informácií. Chýbala faktická kontrola a poskytnutie kontextu pre divákov, čo znižuje informatívnu hodnotu relácie a zvyšuje riziko, že verejnosť prijme subjektívne a politicky zafarbené tvrdenia ako objektívne informácie.

Zhrnutie:

Na základe analýzy priebehu programu je možné konštatovať, že moderátorka Diana Štrusová viedla diskusiu prevažne facilitatívnym spôsobom, ktorý poskytoval hosťovi, Andrejovi Dankovi, značný priestor na rozsiahle monológy bez akéhokoľvek systematického overovania faktov alebo konfrontácie sporných tvrdení. Jej otázky boli často vo forme otvorených, neutrálnych podnetov typu „Čo si o tom myslíte?“ alebo „Veríte vôbec...?“, ktoré umožňovali respondentovi rozvíjať subjektívne hodnotenia a politické interpretácie bez toho, aby bola divákovi poskytnutá objektívna korekcia alebo kontext. Tento prístup skôr naznačoval pasívnu rolu moderátorky, ktorá fungovala ako sprostredkovateľ diskusie, než ako aktívny kontrolór presnosti informácií. Tón jej otázok sa dal charakterizovať ako neutrálne facilitatívny, čo v praxi znamenalo, že moderátorka nevyvíjala tlak na overenie faktických tvrdení ani nerozlišovala medzi subjektívnym hodnotením respondenta a overiteľnými faktami. Rétorika bola skôr poddajná a umožňovala hosťovi prezentovať svoje politické a osobné názory bez akéhokoľvek spochybnenia, čo prispelo k tomu, že diskusia pôsobila viac ako platforma politickej prezentácie než seriózny fakticky podložený rozhovor.

Hodnotenie objektívnosti moderátorky v tomto kontexte naznačuje, že informatívna hodnota relácie bola znížená. Neefektívne využitie jej moderátorskej role na overenie presnosti výrokov a poskytnutie kontextu divákovi zvýšilo riziko, že subjektívne a politicky zafarbené tvrdenia budú prijaté ako objektívne informácie. Zároveň absentovala jasná separácia faktov od interpretácií, čo je základný štandard profesionálnej žurnalistiky pri vedení politických rozhovorov.

V kontexte hodnotenia je vhodné poukázať aj na vedenie diskusie v druhej časti relácie, v ktorej bol hosťom politológ Samuel Abrahám. V tejto časti bola moderátorka Diana Štrusová výrazne aktívnejšia, pýtala sa doplňujúce otázky, spresňovala výroky respondenta a viackrát vnášala do diskusie ďalšie fakty alebo protiargumenty. Z rozhovoru je zrejmé, že kladla konkrétne otázky k okolnostiam návštevy Moskvy, úlohy ministerky hospodárstva, k vnútrokoaličným vzťahom či k hodnoteniu postojov opozície.

Takýto prístup potvrdzuje, že moderátorka disponuje potrebnými zručnosťami na vedenie dynamického a vyváženého rozhovoru. V kontraste s pasívnejším prístupom v prvej časti relácie s predsedom SNS Andrejom Dankom, kde viaceré sporné výroky ostali bez reakcie alebo konfrontácie, v rozhovore s politológom prejavila schopnosť viesť diskusiu s vyššou mierou redaktorskej kontroly.

Porovnanie oboch častí relácie tak podporuje záver Kancelárie Rady, že v prípade rozhovoru s Andrejom Dankom nebola zabezpečená dostatočná objektivita a nestrannosť. Skutočnosť, že v nasledujúcej časti vedenej s politológom bola moderátorská aktivita vyššia, zároveň eliminuje argument, že išlo o všeobecný štýl moderátorky. Naopak, naznačuje, že rozdielny prístup k jednotlivým hosťom prispel k nevyváženosti programu.

Z právnicko-odbornej perspektívy možno konštatovať, že relácia sa presunula do roviny politickej prezentácie subjektívnych názorov bez systematickej kontroly faktov, čím bola objektivita a vyváženosť diskusie limitovaná. Moderátorka tak nespĺňala povinnosť aktívneho dohľadu nad presnosťou poskytovaných informácií, čo by zodpovedalo štandardom serióznej mediálnej služby.

Celkovo možno vyhodnotiť, že moderátorka relácie zachovala formálnu neutralitu, avšak nevyužila aktívnu intervenčnú rolu, ktorá by zabezpečila presnosť informácií a poskytla divákovi relevantný kontext. Tento prístup znižuje vyváženosť a informatívnu hodnotu programu, pričom relácia sa skôr stáva platformou pre hosta na prezentovanie subjektívnych politických názorov než priestorom pre fakticky overenú a objektivnú publicistiku. Ak by moderátorka kladla otázky konfrontačné a požadovala overiteľné dôkazy k sporným tvrdeniam, mohla by významne zvýšiť odbornosť, objektivitu a dôveryhodnosť diskusie.

* * *

Účastník konania zaslal svoje vyjadrenie k oznámeniu o začatí správneho konania, ktoré bolo Rade doručené dňa 14. 5. 2025 a v ktorom uviedol okrem iného aj nasledovné:

„K možnému porušeniu povinnosti vysielateľa vyplývajúcej z ustanovenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. vysielateľ uvádza, že má zato, že odvysielaním programu V Politike dňa 5. 1. 2025 o cca 11:00 hod. svoju zákonnú povinnosť neporušil.

Podľa § 8 ods. 4 zákona č. 264/2022 Z. z.: Aktuálna publicistika je program tematicky spätý so spravodajstvom, ktorý obsahuje komentáre k správam a udalostiam, analýzy vývoja, politické stanoviská k udalostiam alebo názory politikov na jednotlivé témy.

Vzhľadom na témy, ktoré boli diskutované v relácii V politike vysielanie dňa 5. 1. 2025, je túto reláciu možné vyhodnotiť ako aktuálnu publicistiku tak, ako je to definované vo vyššie citovanom ustanovení zákona č. 264/2022 Z. z. V priebehu relácie Andrej Danko opakovane prezentoval svoje politické stanoviská a názory na diskutované témy, pričom moderátorka programu umožnila Andrejovi Dankovi vyjadriť sa ku každej z uvedených tém, čo Andrej Danko aj využil prezentovaním svojich politických názorov.

Verejnosť má v zmysle § 25 zákona č. 264/2022 Z. z. právo na pluralitu informácií, čo vyplýva aj z judikatúry ESLP, ktorý vyslovil názor, že občanom ako pasívnym recipientom informácií musí byť umožnené prijímať rozmanité informácie, aby si spomedzi nich mohli vybrať a utvoriť si pre danú otázku svoj vlastný názor, pričom pravé pluralita myšlienok a informácií je to, čo robí demokratickú spoločnosť demokratickou (Case of Cetin and others v. Turkey)

Zákon č. 264/2022 Z. z. neukladá vysielateľovi konkrétny spôsob, ktorým má pluralitu názorov v programe zabezpečiť, kto má jednotlivé názory vyslovovať a prezentovať a aké výrazové prostriedky má k zabezpečeniu plurality názorov používať. Rovnako uvedený zákon ani nezakazuje vysielateľovi využívanie konkrétneho spôsobu alebo formy dramaturgického spracovania programu a nestanovuje, nakoľko aktívna (či pasívna) má byť v programe úloha moderátora.

Vysielateľ zastáva právny názor, že nestrannosť a objektívnosť vysielaného programu je potrebné posudzovať v širšom ponímaní, a to individuálne pre každý program z pohľadu druhu programu a jeho dramaturgie a zároveň v kontexte s obsahom vysielania celej televíznej programovej služby. Uvedený záver platí osobitne pri kontinuálne sa vyvíjajúcich udalostiach zásadného významu, na ktoré programová služba reaguje neustálym vysielaním relácií a reportáží na danú tému. Podľa druhu programu je daná téma opakovane spracúvaná rôznym spôsobom a z rôznych pohľadov, pričom pri posudzovaní objektívnosti a vyváženosti vysielania je potrebné vziať do úvahy všetky vysielania posudzovaného programu ako aj všetky programy vysielané televíznou programovou službou spoločne. V prípade zásadných a kontinuálne sa vyvíjajúcich tém nie je ani reálne možné v každom samostatnom programe a v každom jednotlivom prípade zabezpečiť vyvažovanie názorov moderátorom, ktorý nemôže nahrádzať kvalifikovaného oponenta. Pri posudzovaní objektívnosti a nestrannosti je nevyhnutné posúdiť nielen obsah vyjadrení hostí, ale tiež formu (formát) programu, osoby hostí a diskutované témy. Iba v prípade komplexného posúdenia všetkých uvedených skutočností je možné vyvodiť záver, či zo strany vysielateľa došlo alebo nedošlo k porušeniu povinnosti podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. Samotná dramaturgia programu je determinujúca pre spôsob moderovania programu, pričom je vo výlučnej kompetencii tvorcov programu, aký model zvolia. V prípade programu V politike bol zvolený formát, ktorý nezahŕňa aktívnu úlohu moderátora vyvracať (ale ani potvrdzovať) prezentované názory hostí.

Zasahovanie do vyjadrení hostí by bolo nedovolenou cenzúrou a vedomým nezákonným narušovaním objektívnosti a nestrannosti relácie, ktorá je podľa názoru vysielateľa tvorená okrem iného aj autenticnosťou vyjadrení hostí v štúdiu a slobodným prezentovaním ich názorov. Vysielateľ úplne prirodzene a legitímne rešpektuje právo hostí na slobodu prejavu, pluralitu názorov a šírenie informácií a do vyjadrení diskutujúcich osôb žiadnym spôsobom nezasahuje. Vysielateľ bez výhrad rešpektuje základné ústavné právo na slobodu prejavu každej osoby a toto právo uprednostňuje pred pokusmi umelo vyvažovať a korigovať vyjadrenia hostí moderátorom programu v snahe formálne dodržať nestrannosť a objektívnosť programu a tým okrem iného de facto eliminovať všestrannosť informácií a názorovú pluralitu, na ktorú odkazuje i § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. Vysielateľ pripúšťa zásah moderátora do vyjadrení hosta len vo výnimočných situáciách, ktorými môže byť napr. podozrenie, že diskutujúci host naplňa skutkovú podstatu niektorého trestného činu (napr. šírenie poplašnej správy, krivé obvinenie, ohováranie a pod.) alebo v prípade, pokiaľ sú vyjadrenia hosta v rozpore so základnými zásadami etiky, morálky a slušného správania. Ani jedna z uvedených situácií nenastala v prípade vyjadrení Andreja Danka. Z vyjadrení hosta bolo divákovi celkom zrejmé, že ide o hodnotiace názory Andreja Danka a nejde o objektívne skutkové tvrdenia spravodajského charakteru.“

Pri posudzovaní tvrdení vysielateľa je potrebné zdôrazniť, že samotné označenie relácie za aktuálnu publicistiku nevyklučuje povinnosť vysielateľa zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť obsahu podľa ustanovenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. Argumentácia vysielateľa, že relácia obsahovala politické názory hostí a že im bolo umožnené prezentovať stanoviská, nesmie byť chápaná ako automatické splnenie zákonnej povinnosti, keďže zákon vyžaduje aj primerané vyváženie prezentovaných názorov a zabezpečenie pluralitného pohľadu.

Odvolať sa na pluralitu informácií ako právny základ nespochybňuje fakt, že zákon zároveň ukladá vysielateľovi aktívnu zodpovednosť za zabezpečenie, aby divák bol schopný získať vyvážený pohľad na diskutované témy. Argument, že zákon neukladá konkrétny spôsob zabezpečenia plurality a nedefinuje úlohu moderátora, nie je rozhodujúci, pretože v praxi je práve úloha moderátora kľúčovým mechanizmom, ktorý umožňuje naplniť požiadavku objektívnosti a vyváženosti obsahu.

Tvrdenie, že posudzovanie objektívnosti a nestrannosti programu musí byť individuálne a kontextové, je nepopierateľné, avšak nemožno tým ospravedlniť opomenutie vyváženosti a aktívneho zásahu moderátora tam, kde je to nevyhnutné pre splnenie zákonnej povinnosti. Skutočnosť, že relácia reagovala na kontinuálne sa vyvíjajúce udalosti, neospravedlňuje nezabezpečenie vyvážených názorov a neumožňuje ponechať hosťovi neobmedzený priestor na jednostranné politické stanovisko bez akéhokoľvek korekčného zásahu.

Vysielateľovo tvrdenie, že zásah moderátora by znamenal cenzúru, je potrebné odmietnuť. Zákon umožňuje primerané vyváženie názorov a objasnenie faktických tvrdení bez toho, aby došlo k zásahu do slobody prejavu hostí. Sloboda prejavu hostia nemôže byť zneužitá na ospravedlnenie jednostranného prezentovania názorov bez náležitého vyváženia, a to platí aj pre relácie vysielané v priamom prenose.

Účastník konania vo svojom vyjadrení argumentoval, že objektívnosť a nestrannosť treba posudzovať v širšom kontexte celej programovej služby. Tento názor však nezodpovedá právnejmu rámcu. Zákon č. 264/2022 Z. z. v § 25 písm. b) jednoznačne stanovuje povinnosť zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť pri jednotlivých programoch spravodajstva a aktuálnej publicistiky, nie iba v rámci celkovej dramaturgie programovej služby. Ak je konkrétny program zaradený medzi aktuálnu publicistiku, posudzuje sa samostatne. Úvahy o širšom kontexte sú preto v tomto type konania irelevantné.

Napokon, argument, že išlo o hodnotiace názory hostí a nie o objektívne skutkové tvrdenia, nezbavuje vysielateľa povinnosti primerane vyvážiť reláciu. Povinnosť zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť znamená, že aj v prípade, keď hostia prezentujú vlastné hodnotiace úsudky, musí byť zabezpečený dostatočný priestor na prezentáciu odlišných názorov alebo na doplnenie kontextu zo strany moderátora. Len tak je možné, aby divák dostal ucelený obraz a bol schopný posúdiť relevantné aspekty diskutovaných tém z rôznych uhlov pohľadu.

Účastník konania vo svojom vyjadrení tiež uviedol:

„Rada vo svojom oznámení uvádza, že moderátorka tieto vyjadrenia ani dostatočným spôsobom nevyvažovala alebo v dostatočnej miere nekládla vyvažujúce, resp. doplňujúce otázky. Vysielateľ uvádza, že objektívne nie je možno posúdiť, aký je dostatočný spôsob a dostatočná miera zasahovania moderátorky do vyjadrení hosta v štúdiu, počas vysielania programu aktuálnej publicistiky v priamom prenose. Hranice dostatočnej miery nie je možné žiadnym spôsobom objektivizovať a určiť, kedy vysielateľ (resp. moderátorka) svoju úlohu splnil a kedy boli zásahy nedostatočné. Aj z tohto dôvodu vysielateľ nemôže súhlasiť s právnym názorom Rady, podľa ktorého by mala byť akokoľvek vyhodnocovaná dostatočnosť (príp. nedostatočnosť) zásahov moderátorky do vyjadrení hosta. Úloha moderátora programu by mala závisieť výlučne od dramaturgie programu a nie obsahu vyjadrení hostí.

Vysielateľ i moderátorka programu (rovnako ako diváci) sú v pozícii subjektu, ktorému sú názory diskutujúcich osôb slobodne prezentované. Vysielateľ vníma objektívnosť a vyváženosť programu práve v tej zásadnej skutočnosti, že dáva priestor na prezentovanie akýchkoľvek názorov hostí, vrátane názorov, s ktorými niektorí diváci nemusia byť stotožnení, alebo sú v rozpore s verejnou mienkou, s verejným názorom alebo so zahraničnou politikou Slovenskej republiky, či Európskej únie. Úlohou moderátora v danom prípade nie je uvádzať názory diskutujúceho hosta na správnu mieru (poučovať

ho), ani žiadnym spôsobom názory hosta korigovať. Práve naopak, úlohou moderátora je ponechať hosťovi priestor na prezentovanie názorov a umožniť divákovi, aby sa s týmto názorom hosta sami konfrontovali. Práve v tomto spočíva podstata spravodajskej televízie, ktorá v určitej miere musí prinášať svojím divákovi i informácie a názory, ktoré nie sú v súlade s názorom väčšiny, alebo politickou orientáciou krajiny. Uvedené v žiadnom prípade neznamená, že moderátor alebo vysielateľ sa s názormi hosta stotožňuje, ale ani to, že jeho názory odmieta. Voči vyjadreniam hosta sa môže moderátor programu ohraďovať podľa názoru Vysielateľa až vtedy, pokiaľ host svojimi vyjadreniami porušuje všeobecnou-záväznú právnu predpis tak, ako je to uvedené vyššie v tomto vyjadrení.

Za dôležité pri posudzovaní konania vysielateľa považuje vysielateľ aj skutočnosť, že program V politike bol dňa 5. 1. 2025 o cca 11:00 hod. vysielaný naživo. Absolútna eliminácia rizika porušenia právnej povinnosti Vysielateľa pri vysielaní naživo je možná len nevysielaním tohto typu programov, čo je však v príkrom rozpore s podstatou a zmyslom fungovania spravodajskej televízie a ústavným právom na šírenie informácií. Záujmom Vysielateľa je prinášať divákovi autentické prejavy hostí programov v priamom prenose, bez akejkoľvek cenzúry alebo obsahovej korekcie vyslovených výrokov. Redakčná zodpovednosť vysielateľa prichádza do úvahy až vo fáze vysielania reprízy príslušného programu.

V merite veci preto Vysielateľ navrhuje, aby s poukazom na skutočnosti uvedené v tomto vyjadrení a predložené dôkazy Rada v súlade s ustanovením § 30 ods. 1. písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov konanie o uložení pokuty voči Vysielateľovi zastavila.“

Pri posudzovaní tvrdení vysielateľa ohľadom úlohy moderátora a vyváženosti relácie je potrebné zdôrazniť, že zákonná povinnosť zabezpečiť objektivitu a nestrannosť vysielaného programu nie je závislá na formáte relácie ani na tom, či ide o vysielanie naživo. Argument, že nie je možné objektívne posúdiť mieru zásahov moderátorky a že úloha moderátora by mala závisieť výlučne od dramaturgie programu, nerešpektuje požiadavku zákona, podľa ktorej vysielateľ musí zabezpečiť primerané vyváženie názorov prezentovaných hosťami.

Tvrdenie, že objektivita a vyváženosť programu spočíva len v umožnení hosťom slobodne prezentovať názory, nezohľadňuje povinnosť aktívne prispieť k tomu, aby diváci získali komplexný a pluralitný pohľad na diskutované témy. Sloboda prejavu hosta nemôže byť zneužitá ako ospravedlnenie jednostranného politického stanoviska bez primeraného vyváženia, a to ani pri reláciách vysielaných v priamom prenose.

Odvolať sa na nevyhnutnosť zachovania autenticity vyjadrení hostí a tvrdenie, že zásah moderátora by predstavoval cenzúru, nie je v súlade s právnym rámcom, ktorý umožňuje primerané vyvažovanie názorov a kladenie doplňujúcich alebo vyvažujúcich otázok, ktoré divákovi umožnia utvoriť si informovaný názor. Je pritom potrebné zdôrazniť, že pozícia moderátora nie je identická s pozíciou diváka; moderátor má aktívnu zodpovednosť za smerovanie diskusie a za to, aby program zachoval zákonnú objektivitu, pričom nemožno prenášať túto povinnosť na pasívneho recipienta informácií.

Argument, že riziko porušenia povinnosti je vyššie pri vysielaní naživo, nie je rozhodujúci a nevyklučuje právnu zodpovednosť vysielateľa. Zákonná povinnosť zabezpečiť objektivitu a vyváženosť relácie platí aj pri vysielaní naživo, pričom vysielateľ musí prijať primerané opatrenia, ktoré umožnia dodržanie týchto zásad. Sloboda vysielateľa prináša povinnosť vyváženosti a objektivity, ktorú nemožno jednostranným odvolávaním sa na živé vysielanie obchádzať.

Ako bolo uvedené vyššie, z účelu zákonnej povinnosti objektivity možno vyvodiť, že čím je závažnejšie vyjadrenie hosta programu a čím má host programu väčší vplyv na formovanie politiky, formovanie verejnej mienky alebo čím majú vyjadrenia hosta programu väčší vplyv na politickú súťaž alebo ochranu ústavných hodnôt, tým sa kladú na moderátora programu vyššie nároky a vyžaduje sa tým intenzívnejšie vyvažovanie vyjadrení takéhoto hosta, pretože názory, stanoviská a informácie

prezentované takýmto hosťom majú potenciál intenzívne ovplyvniť tvorbu názorov verejnosti, verejnú mienku, politiku, chod vecí verejných alebo intenzívne zasiahnuť do politickej súťaže.

Obdobne ako uviedla Rada napríklad v rozhodnutiach č. ROP/3/2024 zo dňa 3. 7. 2024, č. RL/60/2023 zo dňa 20. 12. 2023 alebo č. RL/59/2023 zo dňa 20. 12. 2023, treba uviesť, že povinnosť moderátora reagovať na závažné a vyhranené jednostranné, kontroverzné alebo paušalizujúce vyjadrenia alebo vnieść do diskusie aj iné pohľady a názory nemožno považovať za potláčanie alternatívnych či nemainstreamových názorov alebo za cenzúru. Nejde totiž o povinnosť moderátora, resp. vysielateľa potláčať určitý názor hosťa alebo presadzovať iba určitý jeden „správny“ názor ani o povinnosť „opravovať“ vyjadrenia, ktoré nie sú v súlade s oficiálnou alebo mainstreamovou politickou líniou. Ide o vyváženie závažných a vyhranených jednostranných, kontroverzných alebo paušalizujúcich vyjadrení a o vnesenie ďalších relevantných pohľadov, a to za účelom, aby si mohol recipient (divák alebo poslucháč) vytvoriť názor na základe pluralitných a rozmanitých informácií, resp. názorov. Ako bolo uvedené vyššie, v prípade, ak je súčasťou diskusného programu iba jeden hosť prezentujúci jeden uhol pohľadu, je úlohou moderátora vyvažovať jeho závažné a vyhranené jednostranné, kontroverzné alebo paušalizujúce tvrdenia alebo hodnotenia. Takúto aktivitu moderátora nemožno považovať za neústavný zásah do slobody prejavu vysielateľa ani za neústavné obmedzovanie slobody prejavu hosťa programu.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené východiská a závery možno konštatovať, že odvysielaním programu *V politike* na programovej službe TA3 dňa 5. 1. 2025 prišlo zo strany účastníka konania **k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť programu aktuálnej publicistiky podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.**

* * *

K posúdeniu ústavnosti obmedzenia slobody prejavu vysielateľa a k aplikácii ústavného testu proporcionality pri obmedzení slobody prejavu možno uviesť, že sloboda prejavu, zakotvená v čl. 26 Ústavy SR, patrí medzi základné politické práva v právnom poriadku každej demokratickej spoločnosti. Podľa Čl. 26 ods. 1 Ústavy SR *„Sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.“* Podľa Čl. 26 ods. 2 Ústavy SR *„Každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povolenaciemu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.“*

Avšak sloboda prejavu nie je bez hraníc, t. j. nemá absolútny charakter. Ústava SR v čl. 26 ods. 4 ustanovuje možnosť obmedzenia slobody prejavu a práva na vyhľadávanie a šírenie informácií, a to nasledovne: *„Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.“* V prípade vzájomného konfliktu ústavou garantovaných práv Ústavný súd SR vo svojej doterajšej judikatúre už viackrát zdôraznil, že každý konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd (resp. ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách) treba riešiť prostredníctvom zásady ich spravodlivej rovnováhy (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 22/06, m. m. PL. ÚS 6/04, III. ÚS 34/07).

Všetky základné práva a slobody sa chránia len v takej miere a rozsahu, kým uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu, či dokonca popretiu iného práva alebo slobody (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 7/96). Z toho vyplýva, že sloboda prejavu je garantovaná len do tej miery, pokiaľ v neprimeranom rozsahu nezasahuje do základných práv a slobôd a právom chránených záujmov iných, prípadne do iných záujmov chránených právnym poriadkom krajiny. V takých prípadoch je nutné hovoriť o jej obmedzení a výnimkách, kedy je potrebné zasiahnuť do slobody prejavu.

Z citovaného ustanovenia Ústavy SR vyplýva, že slobodu prejavu je možné obmedziť na základe kumulatívneho splnenia troch podmienok. Obmedzenie slobody prejavu musí

- vyplývať zo zákona (požiadavka legality),
- sledovať legitímny cieľ (požiadavka legitimacy), ktorý vyplýva z ustanovenia čl. 26 ods. 4 Ústavy SR,
- byť nevyhnutné v demokratickej spoločnosti (požiadavka proporcionality).

Ústava SR za legitímny cieľ obmedzenia slobody prejavu považuje ochranu **práv a slobôd iných**, bezpečnosť štátu, verejného poriadku a ochranu verejného zdravia, mravnosti. Z uvedeného vyplýva, že obmedzenie slobody prejavu je možné z dôvodu ochrany verejného záujmu, ako aj ochrany individuálnych záujmov.

Ustanovenie § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. predstavuje zákonné obmedzenie slobody prejavu.

Vzhľadom na mienkotvorný charakter médií, a to najmä spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky, je nanajvýš oprávnená zákonná požiadavka, aby bolo divákovi, ako pasívnym recipientom informácií, umožnené prijímať objektívne informácie podané neustranným spôsobom, spomedzi ktorých si môžu vybrať a utvoriť si pre danú otázku svoj vlastný názor. Význam zákonnej povinnosti zabezpečiť objektívnosť a neustrannosť v rámci programu aktuálnej publicistiky a cieľ zákonného obmedzenia slobody prejavu je teda treba vidieť v ochrane verejného záujmu a práva verejnosti byť objektívne informovaný s možnosťou utvoriť si na predmetnú tému alebo kauzu vlastný názor. Podmienka legality a legitimacy obmedzenia slobody prejavu je teda naplnená.

Sloboda prejavu a právo na šírenie informácií je zakotvené aj v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). Podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru *„Každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.“* Legitímne ciele obmedzenia slobody prejavu sú stanovené v čl. 10 ods. 2 Dohovoru, ktorý znie: *„Výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti alebo verejnej bezpečnosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo **práv iných**, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a neustrannosti súdnej moci.“*

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že je legitímne obmedziť slobodu prejavu aj pri zabezpečovaní objektívnosti a neustrannosti spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky. Ako už bolo uvedené vyššie, Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *Manole a iní v. Moldavsko* (rozhodnutie zo 17. 9. 2009) uviedol, že skutočné a účinné uplatňovanie slobody prejavu nezávisí len od povinnosti štátu nezasahovať do slobody prejavu, ale môže od neho vyžadovať, aby prijal pozitívne ochranné opatrenia, pričom vzhľadom na význam slobody prejavu *„štát musí byť konečným garantom plurality“*. V tomto rozhodnutí Európsky súd pre ľudské práva tiež uviedol, že štát má povinnosť zabezpečiť, aby *„verejnosť mala prostredníctvom televízie a rozhlasu prístup k neustranným a presným informáciám a ku škále názorov a komentárov, odrážajúcich okrem iného rôznorodosť politických názorov v krajine“*. Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *NIT S.R.L. v. Moldavsko* (rozhodnutie Veľkej komory z 5. 4. 2022) uviedol, že *„ako sa uvádza v odporúčaní Výboru ministrov CM/Rec (2007)2 o pluralite médií a rozmanitosti mediálneho obsahu...“*, *„pluralizmus informácií a rozmanitosť mediálneho obsahu nebudú automaticky zaručené znásobením prostriedkov komunikácie ponúkaných verejnosťou“*. *Vyžaduje sa zaručenie rozmanitosti celkového obsahu programu, čo najviac odrážajúceho rôznorodosť názorov, s ktorými sa možno stretnúť v spoločnosti, na ktorú sú programy zamerané.“*

Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *NIT S.R.L. v. Moldavsko* uviedol, že účelom sankcie uloženej vysielateľovi bola „*potreba zachovať prístup verejnosti k nestrannému, dôveryhodnému a rozmanitému politickému prejavu prostredníctvom televíznych spravodajských programov*“, pričom „*cieľ zásahu v tomto prípade bol legitímny podľa tretej vety článku 10 ods. 1*“ Dohovoru a zásah tiež „*zodpovedal legitímnemu cieľu ochrany „práv iných“, na ktorý odkazuje druhý odsek článku 10*“ Dohovoru. Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *ATV Zrt v. Maďarsko* (rozhodnutie z 28. 4. 2020) uviedol, že opatrenie obmedzujúce slobodu prejavu vysielateľa „*bolo určené na zabezpečenie práva publika na vyvážené a nezaújaté informovanie o veciach verejného záujmu v spravodajských programoch, a teda sledovalo cieľ „ochrany práv iných“*“. Európsky súd pre ľudské práva taktiež v rozhodnutí vo veci *Animal Defenders International v. Spojené kráľovstvo* (rozhodnutie Veľkej komory z 22. 4. 2013) uviedol, že obmedzenie slobody prejavu s cieľom zachovania nestrannosti vysielania o veciach verejného záujmu „*zodpovedá legitímnemu cieľu ochrany „práv iných“, na ktorý odkazuje druhý odsek článku 10*“ Dohovoru.

Požiadavku proporcionality je potrebné zohľadniť pri výklade a aplikácii konkrétnych zákonných ustanovení v konkrétnom prípade a pri rozhodovaní, či existujúci skutkový stav možno subsumovať pod konkrétne zákonné ustanovenie, a taktiež pri ukladaní sankcie. V súlade s požiadavkou proporcionality je teda potrebné ustanovenie § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. a ďalšie ustanovenia zákona vykladať takým spôsobom, aby to bolo v súlade s ústavným právom na slobodu prejavu a ústavnými podmienkami jeho obmedzenia.

V tomto konkrétnom prípade je sloboda prejavu obmedzená v dôsledku vyvedenia administratívnoprávnej zodpovednosti za porušenie povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektivitu a nestrannosť programu aktuálnej publicistiky, sledujúc legitímny cieľ - ochranu práva verejnosti na prístup k dôveryhodným, nestranným, rozmanitým a vyváženým informáciám o veciach verejného záujmu, resp. ochranu práva verejnosti byť objektívne a nestranne informovaný o veciach verejného záujmu a o spoločensky relevantných témach, pričom toto právo možno podradiť pod „*práva iných*“ v zmysle čl. 26 ods. 4 Ústavy SR a čl. 10 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Rada pri zabezpečovaní objektivitu a nestrannosti programu aktuálnej publicistiky teda sledovala legitímny ústavný cieľ „*ochrany práv iných*“.

Zohľadniac celkové spracovanie a obsah predmetného programu a skutočnosť, že povinnosť vyváženosti vyjadrení a názorov hosťa programu a povinnosť odvysielania alebo sprostredkovania iných relevantných názorov či relevantných stanovísk alebo protiargumentov nepredstavuje neprimeraný zásah do tvorby a vysielania programov aktuálnej publicistiky, a vzhľadom na povahu sankcie, ktorou je upozornenie na porušenie zákona a ktoré nemá ekonomický dopad na účastníka konania, je zásah do slobody prejavu účastníka konania proporcionálny a ústavne prípustný. Sankcia za porušenie ustanovenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. – upozornenie na porušenie zákona – je preto obmedzením práva vysielateľa na slobodu prejavu a šírenie informácií, ktoré je z ústavného hľadiska proporcionálne a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na ochranu práv a slobôd iných.

* * *

Vo všeobecnosti, skutková podstata správnych deliktov podľa zákona č. 264/2022 Z. z. sa skladá z troch obligatórnych znakov – subjekt, objekt a objektívna stránka. Zákon č. 264/2022 Z. z. na žiadnom mieste neustanovuje povinnosť skúmať, či bol skutok, ktorý je správnym deliktom, spáchaný zavinene, teda úmyselne alebo z nedbanlivosti. Vzhľadom na povahu správnych deliktov podľa zákona č. 264/2022 Z. z., ktoré možno doktrínálne zaradiť do kategórie správnych deliktov právnických osôb a fyzických osôb podnikateľov, resp. v osobitných prípadoch iných správnych deliktov fyzických osôb postihovaných bez ohľadu na zavinenie, možno konštatovať, že administratívnoprávna zodpovednosť deliktuálne zodpovedného subjektu podľa zákona č. 264/2022 Z. z. je objektívnou zodpovednosťou. Zákon č. 264/2022 Z. z. na rozdiel od zákona č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov neumožňuje Rade pričítať

právnickej osobe zavinenie fyzickej osoby, ktorá porušila právnu povinnosť uloženú právnickej osobe (napr. štatutárny orgán). Vzhľadom na absenciu liberačných dôvodov, na základe ktorých by bolo možné zbaviť sa v odôvodnených prípadoch zodpovednosti za správny delikt, možno administratívnoprávnu zodpovednosť podľa zákona č. 264/2022 Z. z. považovať za absolútne objektívnu. Okolnosti, za ktorých došlo k spáchaniu správneho deliktu môžu byť zohľadnené pri ukladaní sankcie.

* * *

ZÁVER:

Na základe uvedených skutočností Kancelária Rady pripravila vyššie uvedený návrh uznesenia.